

FOOD AND NUTRITION SECURITY WORKING GLOSSARY

ໝວດຄໍາສັບ

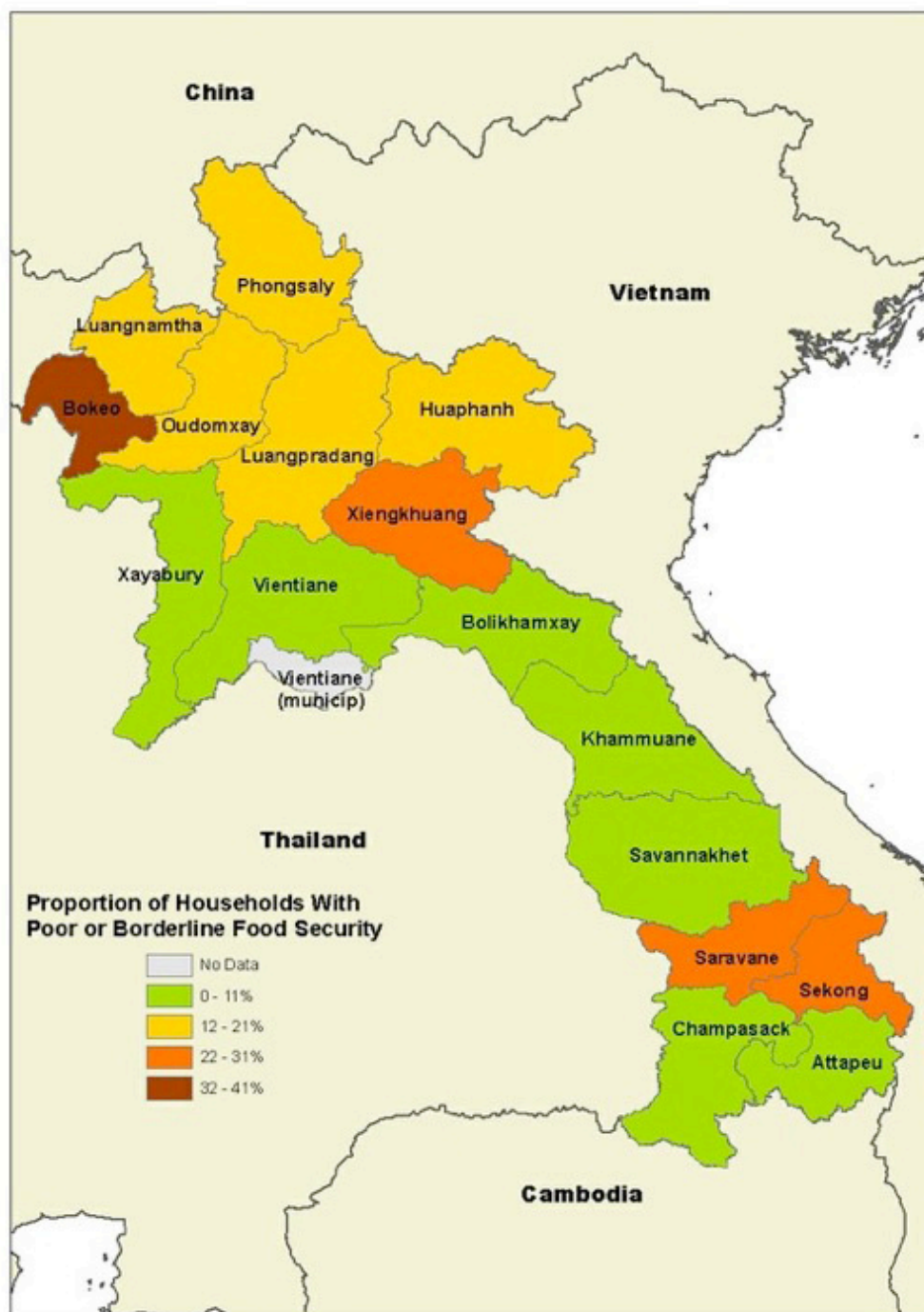
ວ່າດ້ວຍ ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການ

Food Insecurity ການແຈກຢາຍສະບຽງອາຫານ
Nourishment ຜະລິດຕະພັນອາຫານ
ການປຸງແຕ່ງອາຫານ
Climate Change ຈຸດນໍ້າເຂົ້າ, ດ່ານນໍ້າເຂົ້າ
Body Mass Index Availability

With the generous support of the European Union
through the EC-FAO Food Security Programme

Linking Information and Decision-Making
to Improve Food Security (GCP/RAS/247/EC)

PREFACE

It is with great pleasure that we present the following Food and Nutrition Security Working Glossary, a compendium of more than 150 terms related to food and nutrition security. The Glossary is intended for people from all sectors and disciplines that contribute to food and nutrition related analysis, activities and policy discussions. Its purpose is to provide simple and easy to understand definitions of key technical terms so that we can collectively discuss food and nutrition security, and identify common solutions using a common language.

As part of the EC-FAO Food Security Programme on Linking Information and Decision-Making to Improve Food Security in Selected Countries of the Greater Mekong Sub-Region, project staff at the country level compiled lists of key words and phrases pertinent to food security, and developed bilingual dictionaries in Khmer, Lao and Myanmar languages, with English equivalents. These word lists have been freely available on the project website and have been transferred to national food security websites for wider access.

During the course of the project, national partners, stakeholders and other users of the bilingual food security dictionaries noted the need to have a common set of frequently used terms and their definitions, as well as cross referencing these to additional relevant terms. Working from the lists developed in Cambodia, Lao PDR and Myanmar, a master list was developed and definitions sourced from internationally accepted references. The result is this Glossary.

The Glossary does not intend to provide a comprehensive overview of each topic: this is after all a glossary, not an encyclopaedia. In addition, in order to make this book as widely accessible as possible, we have conscientiously tried to avoid highly technical terms, and have in all cases presented the definitions in plain English, with simple and understandable translations.

Similarly, the Glossary does not intend to be definitive, which is why we have called it a “working” glossary. Food and nutrition security remains a vibrant field of endeavour, and as our understanding grows the meaning of many of these terms will also evolve, depending on particular contexts and uses. For this reason, following the definition of each term, we have provided space for you to add your own notes or alternative definitions that work for you. The definitions contained in this book are therefore offered as proposed starting points for your use, rather than as definitive statements.

We hope this is of use to you in your ongoing work.

ບົດນຳ

ທາງໂຄງການແມ່ນມີຄວາມຍິນດີເປັນຢ່າງຍິ່ງ ທີ່ມີໂອກາດນຳສະເໜີ ໝວດຄຳສັບວິຊາການ ວ່າດ້ວຍການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການ ສະບັບນີ້, ເຊິ່ງມີຫຼາຍກວ່າ 150 ຄຳສັບ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວຽກງານການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການ. ໝວດຄຳສັບແມ່ນມີໄວ້ຮັບໃຊ້ສຳລັບທຸກໆຄົນທີ່ມາຈາກຫຼາຍຂະແໜງການ ແລະ ໝວດວິຊາການສຶກສາ ທີ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການວິເຄາະ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າຂະໜານໃຫຍ່ຂອງກົບອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການ. ຈຸດປະສົງຂອງໝວດຄຳສັບສະບັບນີ້ ແມ່ນເພື່ອເຮັດໃຫ້ນິຍາມຂອງຄຳສັບວິຊາການທີ່ສຳຄັນຕ່າງໆ ເຂົ້າໃຈງ່າຍຂຶ້ນ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ເຮົາສາມາດຄົ້ນຄວ້າປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບວຽກງານການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການ ໄດ້ດີຂຶ້ນ, ແລະ ສາມາດກຳນົດວິທີແກ້ໄຂບັນຫາແບບງ່າຍ ໂດຍໃຊ້ພາສາທີ່ເຂົ້າໃຈງ່າຍ.

ໃນການເປັນສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງແຜນງານການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ EC-FAO ວ່າດ້ວຍການເຊື່ອມໂຍງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການຕັດສິນສັນຫາ ເພື່ອປັບປຸງວຽກງານການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ໃນບັນດາປະເທດ ທີ່ຖືກຄັດເລືອກລຸ້ມແມ່ນ້ຳຂອງ, ພະນັກງານຂອງໂຄງການ ທີ່ປະຈຳຢູ່ແຕ່ລະປະເທດ ໄດ້ສະຫຼຸບ ແລະ ສັງລວມເອົາ ຄຳສັບ ແລະ ສຳນວນທີ່ສຳຄັນຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວຽກງານການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ, ແລະ ພັດທະນານັບປຸງວັດຈະນຸກົມທີ່ມີສອງພາສາຄື: ພາສາຂະເໝນ, ພາສາລາວ ແລະ ພາສາພະມ້າ ໂດຍທຽບໃສ່ຄຳສັບພາສາອັງກິດ. ລາຍການຄຳສັບເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນສາມາດເຂົ້າໄປເບິ່ງໄດ້ໃນເວັບໄຊທ໌ຂອງໂຄງການ ແລະ ໄດ້ໂອນຖ່າຍມາເປັນເວັບໄຊທ໌ ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແຫ່ງຊາດ ເພື່ອປັບປຸງການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນໃນວຽກງານຕ່າງກ່າວໃຫ້ກວ້າງຂວາງຂຶ້ນ.

ໃນຊ່ວງທີ່ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງໂຄງການ, ຄູ່ຮ່ວມຮັບຜິດຊອບປະຕິບັດໂຄງການ, ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຜູ້ນຳໃຊ້ອື່ນໆ ທີ່ໄດ້ມີ ໂອກາດນຳໃຊ້ ວັດຈະນານຸກົມຄຳສັບສອງພາສາກ່ຽວກັບການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ໄດ້ໃຫ້ຂໍ້ສັງເກດແນະນຳໃຫ້ມີການພັດທະນາ ໝວດຄຳສັບວິຊາການທີ່ມັກໃຊ້ກັນຢູ່ເລື້ອຍໆ ແລະ ຄຳນິຍາມຂອງມັນ, ແລະ ອ້າງອີງໃສ່ໝວດຄຳສັບທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆເພີ່ມເຕີມ. ລາຍການຄຳສັບໄດ້ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນຢູ່ ປະເທດກຳປູເຈຍ, ສປປ ລາວ ແລະ ປະເທດພະມ້າ, ລາຍການຄຳສັບທີ່ເປັນແມ່ບົດໄດ້ຖືກພັດທະນານັບປຸງ ແລະ ບັນດາຄຳນິຍາມ ແມ່ນໄດ້ຈາກເອກະສານອ້າງອີງ ເປັນທີ່ຍອມຮັບຈາກສາກົນ. ຜົນໄດ້ຮັບຂອງການພັດທະນາດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໝວດຄຳສັບວິຊາການ ສະບັບນີ້.

ໝວດຄຳສັບສະບັບນີ້ ບໍ່ໄດ້ເຮັດໃຫ້ເຫັນພາບລວມແບບຄົບຊຸດສົມບູນແບບ ຂອງແຕ່ລະຄຳສັບ ຫຼື ຫົວຂໍ້ ທີ່ມີໃນປຶ້ມຫົວນີ້: ເຊິ່ງຈະຕ້ອງມີ ການປັບປຸງພາຍຫຼັງ, ແລະ ກໍ່ບໍ່ແມ່ນປຶ້ມສາລານຸກົມທີ່ໃຫ້ຄວາມຮູ້ຫຼາຍໆຢ່າງ. ນອກຈາກນີ້ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ປຶ້ມຫົວນີ້ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ ຢ່າງທົ່ວເຖິງ ເທົ່າທີ່ຈະເຮັດໄດ້, ພວກເຮົາແມ່ນພະຍາຍາມຢ່າງຍິ່ງໃນການຫຼີກລ້ຽງການນຳໃຊ້ຄຳສັບວິຊາການທີ່ສູງເຂົ້າໃຈຍາກ, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງຮີບໂຮມເອົາຄຳນິຍາມທີ່ເປັນພາສາອັງກິດ ທີ່ເຂົ້າໃຈງ່າຍ.

ໃນລັກສະນະດຽວກັນ, ໝວດຄຳສັບດັ່ງກ່າວນີ້ ບໍ່ໄດ້ຖືວ່າເປັນຄຳສັບທີ່ໄດ້ກຳນົດແລະເຫັນດີໃນຂັ້ນສູດທ້າຍແລ້ວ, ເພາະສະນັ້ນພວກເຮົາຈຶ່ງເອີ້ນໝວດຄຳສັບສະບັບນີ້ວ່າ ໝວດຄຳສັບ “ທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້”. ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການຍັງຖືວ່າເປັນສາຂາ ວິຊາໜຶ່ງທີ່ຈະຕ້ອງໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມສຶກສາຮຽນຮູ້, ແລະ ຕ້ອງຄວາມເຂົ້າໃຈວ່າ ຄວາມໝາຍຂອງຄຳສັບເຫຼົ່ານີ້ ອາດຈະມີການປ່ຽນແປງ ແລະ ບັບປຸງ, ເຊິ່ງຂຶ້ນກັບເນື້ອໃນໃຈຄວາມ ແລະ ການນຳໃຊ້ໃນແຕ່ລະດ້ານ. ດ້ວຍເຫດຜົນດັ່ງກ່າວ, ຄຳນິຍາມຂອງແຕ່ລະຄຳສັບ ພວກເຮົາໃຫ້ໂອກາດສຳລັບທ່ານ ເພື່ອເພີ່ມເຕີມຄວາມໝາຍ ຫຼື ຄຳນິຍາມ ທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ສາມາດນຳໃຊ້ໃນວຽກງານຂອງທ່ານ. ດັ່ງນັ້ນ ບັນດາຄຳນິຍາມທີ່ລະບຸໄວ້ໃນປຶ້ມຫົວນີ້ ແມ່ນເປັນພຽງຈຸດເລີ່ມຕົ້ນສຳລັບການນຳໃຊ້ຂອງທ່ານ, ບໍ່ໃຫ້ຖືວ່າເປັນຄຳສັບສຸດທ້າຍທີ່ມີຄວາມໝາຍຕາຍຕົວ.

ພວກເຮົາຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າ ປຶ້ມໝວດຄຳສັບສະບັບນີ້ ຈະຊ່ວຍມີຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ຮັບໃຊ້ໃນວຽກງານຂອງທ່ານຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

ACCESS

The degree to which available food can be sourced through markets, own production, or other means. Households or individuals' ability to secure adequate resources for acquiring appropriate foods (in terms of macronutrients, micro nutrients and cultural acceptability) for a nutritious diet.

Related Terms: food access, food access gap, Livelihoods

ການເຂົ້າເຖິງ

ແຫຼ່ງອາຫານ ທີ່ສາມາດຫາໄດ້ແມ່ນມາຈາກຕະຫຼາດ, ການຜະລິດເອົາເອງ ຫຼື ວິທີການອື່ນໆ. ຄວາມອາດສາມາດຂອງຄົວເຮືອນ ຫຼື ບຸກຄົນ ໃນການຮັບປະກັນວ່າມີແຫຼ່ງອາຫານພຽງພໍ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ອາຫານທີ່ເໝາະສົມຕາມຄວາມຕ້ອງການ (ສານອາຫານຫຼັກ, ຈຸລະສານອາຫານ ແລະ ຄວາມເພິ່ງພໍໃຈທາງດ້ານວັດທະນະທຳ) ສໍາລັບອາຫານທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງໂພຊະນາການ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການເຂົ້າເຖິງສະບຽງອາຫານ, ຊ່ອງຫວ່າງການເຂົ້າເຖິງສະບຽງອາຫານ, ການດໍາລົງຊີວິດ

NOTES...

ACUTE MALNUTRITION

Acute malnutrition is the manifestation of low weight in relation to the height of children and/or the presence of oedema. The key indicator for acute malnutrition is the proportion of children under-five with weight less than two standard deviations below the median. In its most severe form (> 3 standard deviations) is known as wasting.

Related Terms: malnutrition, nutritional status, wasting, therapeutic feeding, oedema, z-scores.

ການຂາດສານອາຫານກະທັນຫັນ

ການຂາດສານອາຫານກະທັນຫັນ ແມ່ນສະແດງອອກໂດຍການມີນ້ຳໜັກຕໍ່າ ເຊິ່ງກ່ຽວພັນກັບຄວາມສູງຂອງເດັກ ແລະ/ຫຼື ອາການບວມນ້ຳ. ຕົວຊີ້ບອກທີ່ສຳຄັນສຳລັບການຂາດສານອາຫານແມ່ນສ່ວນແບ່ງຂອງເດັກນ້ອຍທີ່ມີຕໍ່າກວ່າ 5 ປີ ອີງໃສ່ ນ້ຳໜັກ ມີຄ່າບ່ຽງເບນມາດຕະຖານ ໜ້ອຍກວ່າ 2 ເຊິ່ງຕໍ່າກວ່າຄ່າສະເລ່ຍ ຫຼື ຄ່າກາງ. ໃນຮູບແບບຮຸນແຮງທີ່ສຸດ (ຄ່າບ່ຽງ ເບນມາດຕະຖານໃຫຍ່ກວ່າ 3) ແມ່ນເອີ້ນວ່າ ຈ່ອຍຜອມ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຂາດສານອາຫານ, ສະພາບໄພຊະນາການ, ຈ່ອຍຜອມ, ການໃຫ້ອາຫານເພື່ອຮັກສາໂລກ, ອາການ ບວມນ້ຳ, ຄ່າບ່ຽງເບນຕົວຈິງ

NOTES...

AGRICULTURE

All activities pertaining to the cultivation of natural resources to produce crops for human consumption, animal consumption, commercial and/or industrial uses. Agriculture often includes livestock rearing. Agriculture practiced at the household level is referred to as small-scale or subsistence agriculture, compared with industrial or commercial agriculture involving large land holdings.

Related Terms: agricultural household, agricultural production, agricultural productivity, food production, garden crops

ກະສິກຳ, ການກະເສດ

ທຸກໆກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເຂົ້າໃນການຜະລິດພືດ ເພື່ອການບໍລິໂພກຂອງມະນຸດ, ການບໍລິໂພກ ຂອງສັດ, ການນຳໃຊ້ທາງດ້ານການຄ້າ ແລະ/ຫຼື ອຸດສາຫະກຳ. ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ວຽກງານກະສິກຳແມ່ນລວມມີການລ້ຽງສັດ ຢູ່ສະເໝີ. ການຜະລິດກະສິກຳລະດັບຄົວເຮືອນໝາຍເຖິງການຜະລິດກະສິກຳຂະໜາດນ້ອຍ ຫຼື ກະສິກຳພ່ຽງແຕ່ກຸ່ມກິນໃນຄອບຄົວ ທຽບໃສ່ການຜະລິດກະສິກຳໃນລະດັບອຸດສາຫະກຳ ຫຼື ການຄ້າ ເຊິ່ງກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄອບຄອງທີ່ດິນຂະໜາດໃຫຍ່.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຄົວເຮືອນກະສິກຳ, ການຜະລິດກະສິກຳ, ຜົນຜະລິດດ້ານກະສິກຳ, ການຜະລິດອາຫານ, ພືດສວນ

NOTES...

AGRICULTURAL EXTENSION

Training, services and resources provided to agricultural households and rural population which aim to support improved agricultural practices. This tends to emphasize improved crop and livestock production, and may also include support to improve other livelihood skills such as marketing, food safety, good nutrition, access to credit and business management and administration.

Related Terms: agriculture

ການສົ່ງເສີມກະສິກໍາ

ການຝຶກອົບຮົມ, ການບໍລິການ ແລະ ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນ ທີ່ໄດ້ສະໜອງໃຫ້ບັນດາຄົວເຮືອນກະສິກໍາ ແລະ ພົນລະເມືອງ ທີ່ດໍາລົງຊີວິດ ຢູ່ຊົນນະບົດ ເພື່ອແນ່ໃສ່ສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການຜະລິດກະສິກໍາ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ ເນັ້ນໃສ່ ການປັບປຸງການປູກພືດ ແລະ ການລ້ຽງສັດໃຫ້ດີຂຶ້ນ ຍັງອາດຈະລວມມີການສະໜັບສະໜູນ ເພື່ອຍົກລະດັບທັກສະການ ດໍາລົງຊີວິດອື່ນໆເຊັ່ນ: ການຕະຫຼາດ, ຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ໂພຊະນາການທີ່ດີ, ການເຂົ້າເຖິງການຄຸ້ມ ຄອງແລະການບໍລິຫານ ສິນເຊື້ອ ແລະ ທຸລະກິດ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ກະສິກໍາ

NOTES...

AGRICULTURAL HOUSEHOLD

Any household for which the primary livelihood activity, and/or the largest source of income is derived from agriculturally based activity.

Related Terms: agriculture, agricultural production, agricultural productivity, garden crops, livelihoods

ຄົວເຮືອນກະສິກຳ

ຄົວເຮືອນໃດໜຶ່ງ ທີ່ມີການດຳລົງຊີວິດແບບດັ້ງເດີມ ແລະ/ຫຼື ມີແຫຼ່ງລາຍຮັບຫຼວງຫຼາຍທີ່ໄດ້ຈາກການເຮັດກະສິກຳເປັນຫຼັກ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ກະສິກຳ, ການຜະລິດກະສິກຳ, ຜົນຜະລິດດ້ານກະສິກຳ, ພຶດສວນ, ການດຳລົງຊີວິດ

NOTES...

AGRICULTURAL PRODUCTION

The sum total of all agricultural outputs, expressed in tonnages or economic values. Usually measured in terms of unprocessed raw commodities, aggregated at the district, province or national level.

Related Terms: agriculture, agricultural productivity, food production

ການຜະລິດກະສິກໍາ

ຈຳນວນລວມຂອງຜົນໄດ້ຮັບດ້ານກະສິກໍາທັງໝົດ, ທີ່ໄດ້ສະແດງເປັນນ້ຳໜັກຄິດໄລ່ເປັນໂຕນ ຫຼື ຄຸນຄ່າທາງດ້ານເສດຖະກິດ. ຕາມປົກກະຕິແລ້ວ ແມ່ນວັດແທກເອົາຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາທີ່ຍັງບໍ່ໄດ້ແປຮູບ, ເຊິ່ງມີການໃຈແຍກຂໍ້ມູນຢູ່ລະດັບເມືອງ, ແຂວງ ຫຼື ປະເທດ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ກະສິກໍາ, ຜົນຜະລິດດ້ານກະສິກໍາ, ການຜະລິດອາຫານ

NOTES...

AGRICULTURAL PRODUCTIVITY

For all agricultural products, the ratio of the value of the output compared to the value of the inputs. This indicates the cost-benefit ratio of the farming method applied vs. the market value of the crop produced. An important determinant of competitiveness.

Related Terms: agriculture, agricultural production, food production.

ຜົນຜະລິດດ້ານກະສິກຳ

ສຳລັບຜະລິດຕະພັນກະສິກຳທັງໝົດ, ອັດຕາສ່ວນມູນຄ່າຜົນໄດ້ຮັບ ທຽບໃສ່ມູນຄ່າຂອງປັດໃຈນຳເຂົ້າ. ເຊິ່ງຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຖິງ ອັດຕາສ່ວນຜົນໄດ້ຜົນເສຍຈາກຄ່າສິນເປືອງໃນການລົງທຶນ ຂອງວິທີການຜະລິດກະສິກຳທີ່ໄດ້ໃຊ້ ກັບມູນຄ່າທາງດ້ານ ຕະຫຼາດຂອງພືດທີ່ໄດ້ຜະລິດ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ຖືວ່າແມ່ນປັດໃຈທີ່ສຳຄັນຂອງການແຂ່ງຂັນ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ກະສິກຳ, ການຜະລິດກະສິກຳ, ການຜະລິດອາຫານ

NOTES...

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

ANAEMIA

A common, widespread and serious micronutrient deficiency, a condition in which the haemoglobin concentration (the number of red blood cells) is lower than normal due to disease or as a result of a deficiency of one or more nutrients such as iron and vitamin B12.

Related Terms: malnutrition, micronutrient deficiencies (vitamins and minerals), micronutrients: iron and vitamin a

ພະຍາດເລືອດຈາງ

ການຂາດຈຸລະສານອາຫານ ໃນລະດັບປົກະຕິ, ແຜ່ຂະຫຍາຍກວ້າງຂວາງ ແລະ ຮຸນແຮງ, ເປັນພາວະຂອງການເຕົ້າໂຮມ ສານສີແດງ ຂອງເມັດ ເລືອດແດງ (ຈຳນວນເຊວເມັດເລືອດແດງທີ່ຕ່ຳກວ່າປົກກະຕິ ເນື່ອງຈາກພະຍາດ ຫຼື ເນື່ອງຈາກຜົນ ຂອງການຂາດຈຸລະສານອາຫານ ຫຼື ສານອາຫານທີ່ມີຫຼາຍເກີນໄປ ເຊັ່ນ: ທາດເຫຼັກ ແລະ ວິຕາມິນ ບີ 12.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຂາດສານອາຫານ, ການຂາດຈຸລະສານອາຫານ (ວິຕາມິນ ແລະ ແຮ່ທາດຕ່າງໆ), ຈຸລະສານອາຫານ: ທາດເຫຼັກ ແລະ ວິຕາມິນ ເອ

NOTES...

ANTHROPOMETRY

The physical measurement of the size, weight, height and proportions of the human body. A process necessary for accurate nutritional surveys, for which the Middle Upper Arm Circumference (MUAC) test is frequently utilized, although collecting height, weight and age data for individuals is also common. Most often, children under five years of age and women of child-bearing age (estimated at 15-49) are measured using anthropometry.

Related Terms: BMI, indicators, malnutrition, nutritional status, nutrition survey, quantitative data

ການວັດແທກຮ່າງກາຍ

ການວັດແທກຂະໜາດ, ນ້ຳໜັກ, ຄວາມສູງ ແລະ ສັດສ່ວນຕ່າງໆຂອງຮ່າງກາຍມະນຸດ. ຂະບວນການໜຶ່ງຈຳເປັນແມ່ນການສຳຫຼວດທາງດ້ານໂພຊະນາການທີ່ຖືກຕ້ອງ ເຊິ່ງກວດສອບດ້ວຍການວັດແທກວົງຮອບສ່ວນເທິງຂອງແຂນເບື້ອງນອກທີ່ຖືກໃຊ້ເລື້ອຍໆ ເຖິງແມ່ນວ່າການເກັບກຳຂໍ້ມູນຄວາມສູງ, ນ້ຳໜັກ ແລະ ອາຍຸ ສຳລັບບຸກຄົນຍັງຢູ່ໃນເກນທຳມະດາກໍຕາມ. ສ່ວນຫຼາຍ ເດັກນ້ອຍທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກວ່າ 5 ປີ ແລະ ແມ່ຍິງທີ່ຖືພາ (ອາຍຸປະມານ 15-49 ປີ) ແມ່ນວັດແທກໂດຍນຳໃຊ້ການວັດແທກສັດສ່ວນຕ່າງໆຂອງຮ່າງກາຍ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ດັດສະນີມວນສານຮ່າງກາຍ, ຕົວຊີ້ບອກ, ການຂາດສານອາຫານ, ສະພາບໂພຊະນາການ, ການສຳຫຼວດດ້ານໂພຊະນາການ, ຂໍ້ມູນດ້ານປະລິມານ

NOTES...

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

Related Terms: diet, diet composition, dietary diversity, dietary energy consumption, food consumption, nourishment, nutrition, nutritional diversity

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ອາຫານ, ສ່ວນປະກອບຂອງອາຫານ, ຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານທັນຍາຫານ, ການບໍລິໂພກອາຫານທີ່ໃຫ້
ພະລັງງານ, ການບໍລິໂພກອາຫານ, ການບຳລຸງລ້ຽງ, ໂພຊະນາການ, ຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານໂພຊະນາການ

Body Mass Index (BMI) is an index of weight-for-height that is commonly used to classify underweight, overweight and obesity in adults. It is defined as the weight in kilograms divided by the square of the height in meters (kg/m^2).

Related Terms: anthropometry, diet, diet composition, indicators, lifestyle practices, malnutrition, obesity, overnutrition, overweight, undernourishment, underweight, utilization

ດັດສະນີມວນສານຮ່າງກາຍ

ດັດສະນີມວນສານຮ່າງກາຍ ແມ່ນດັດສະນີຂອງນ້ຳໜັກກັບຄວາມສູງ ເຊິ່ງນຳໃຊ້ເພື່ອກຳນົດນ້ຳໜັກຫຼຸດ, ນ້ຳໜັກເກີນ ແລະ ໂລກຕ້ຍ ຂອງຜູ້ສອາຍ. ໄດ້ຖືກກຳນົດເປັນນ້ຳໜັກ ກິໂລກຼາມ ຫານໃຫ້ຄວາມສູງ ທີ່ເປັນຕາແມັດ (ກິໂລກຼາມ/ຕາແມັດ)

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການວັດແທກຮ່າງກາຍ, ອາຫານ, ສ່ວນປະກອບຂອງອາຫານ, ຕົວຊີ້ບອກ, ພຶດຕິກຳການດຳລົງຊີວິດ, ການຂາດສານອາຫານ, ໂລກດຸ້ຍ, ພາວະໄພຊະນະການເກີນ, ນ້ຳໜັກເກີນ, ການຂາດສານອາຫານ, ນ້ຳໜັກຫຼຸດ, ການນຳໃຊ້

NOTES...

CHRONIC FOOD INSECURITY

A long-term or persistent inability to meet minimum food requirements. Poverty and chronic food insecurity often go hand-in-hand.

Related Terms: Food Insecurity, Food Security, Food Stability, Temporary Food Insecurity

ການບໍ່ຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານແບບຊຳເຮື້ອ

ຄວາມຕ້ອງການດ້ານສະບຽງອາຫານຕໍ່າສຸດ ບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້ ໃນໄລຍະຍາວ ຫຼື ໃນພາວະຍືດເຍື້ອ. ຄວາມທຸກຈົນ ແລະ ການບໍ່ຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານແບບຊຳເຮື້ອ ແມ່ນເກີດຂຶ້ນ ແລະ ເອື້ອອຳນວຍເຊິ່ງກັນແລະກັນ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການບໍ່ຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ, ການຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ, ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ, ການບໍ່ຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານແບບຊົ່ວຄາວ

NOTES...

CHRONIC MALNUTRITION

Chronic malnutrition (also known as ‘stunting’) is the result of prolonged or temporary nutritional deficiencies (macro and/or micronutrients) during critical periods of cognitive and physical development. It can also be the result of repeated exposure to infections, generally poor living conditions, or a combination of these factors. The result is substandard physical and cognitive growth. It is measured by height for age, with a score below 1, 2 or 3 Standard Deviations from the reference population representing mild, moderate and severe stunting respectively.

Related Terms: chronic food insecurity, diet, diet composition, food consumption, food consumption gap, food deprivation, malnutrition, nourishment, nutrition, nutritional status, severe stunting, stunting, undernourishment, utilization, z scores

ການຂາດສານອາຫານແບບຊຳເຮື້ອ

ການຂາດສານອາຫານແບບຊຳເຮື້ອ (ຫຼືເອີ້ນວ່າ ‘ເຕັ້ຍ’) ແມ່ນຜົນຂອງການຂາດໂພຊະນາການທີ່ແກ່ຍາວ ຫຼື ຊົ່ວຄາວ (ສານອາຫານຫຼັກ ແລະ/ຫຼື ຈຸລະສານອາຫານ) ໃນຊ່ວງໄລຍະທີ່ສຳຄັນຂອງການພັດທະນາທາງດ້ານຄວາມຮູ້ ແລະ ຮ່າງກາຍ. ຍັງເປັນຜົນເຮັດໃຫ້ມີການຕິດເຊື້ອພະຍາດ, ສະພາບການດຳລົງຊີວິດມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ, ຫຼື ເກີດມີປັດໃຈດັ່ງກ່າວພ້ອມໆກັນ. ຜົນໄດ້ຮັບກໍ່ຄື ການເຕີບໂຕທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ແລະ ຄວາມຮູ້ບໍ່ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານ. ເຊິ່ງວັດແທກຈາກຄວາມສູງກັບອາຍຸ, ໂດຍຄະແນນຕົວເລກຈະຕໍ່າກວ່າ ຄ່າຜິດດ່ຽງມາດຕະຖານ 1, 2 ຫຼື 3 ຈາກຈຳນວນພົນລະເມືອງທີ່ເປັນຕົວແທນ ເຊິ່ງຈະຢູ່ໃນລະດັບບໍ່ຮຸນແຮງ, ປານກາງ ແລະ ຮຸນແຮງ ຕາມລຳດັບ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການບໍ່ຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານແບບຊຳເຮື້ອ, ອາຫານ, ສ່ວນປະກອບຂອງອາຫານ, ການບໍລິໂພກອາຫານ, ຊ່ອງຫວ່າງການບໍລິໂພກອາຫານ, ການຂາດແຄນອາຫານ, ການຂາດສານອາຫານ, ການບຳລຸງລ້ຽງ, ໂພຊະນາການ, ສະພາບໂພຊະນາການ, ການຂາດສານອາຫານແບບຊຳເຮື້ອທີ່ຮຸນແຮງ, ການຂາດສານອາຫານແບບຊຳເຮື້ອ (ຫຼືເຕັ້ຍ), ການຂາດທາດບຳລຸງລ້ຽງ, ການນຳໃຊ້ອາຫານ, ຄ່າບ່ຽງເບນຕົວຈິງ

NOTES...

CLIMATE CHANGE

The combination of geographic, environmental and socio-economic factors which result in greater variability in weather patterns, noted in terms of temperature fluctuations (referred to as 'global warming'), irregular rainfall, increased frequency of extreme weather events, and less predictability in weather patterns. Responses to climate change include adaptation, mitigation, and reducing emissions.

Related Terms: Cross Cutting Issues

ການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ

ການລວມຕົວກັນຂອງຫຼາຍປັດໃຈທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ບໍ່ວ່າຈະເປັນປັດໃຈທາງດ້ານພູມິປະເທດ, ສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ເຊິ່ງກໍ່ໃຫ້ເກີດການປ່ຽນແປງຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງຕໍ່ຮູບແບບຂອງດິນຟ້າອາກາດ, ເຮັດໃຫ້ອຸນຫະພູມມີການຂຶ້ນໆລົງໆ (ໝາຍເຖິງ 'ໂລກຮ້ອນ'), ປະລິມານນ້ຳຝົນທີ່ຕົກມາບໍ່ປົກກະຕິ, ຄວາມຖີ່ຂອງການເກີດສະພາບອາກາດທີ່ບໍ່ດີເພີ່ມຂຶ້ນ, ຄວາມສາມາດໃນການພະຍາກອນອາກາດ ໜ້ອຍລົງ. ການຕອບໂຕ້ຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ລວມມີການປັບຕົວ, ການບັນເທົາທຸກ, ການຫຼຸດຜ່ອນການກະຈາຍກະຈົກເຮືອນແກ້ວ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ບັນຫາທີ່ພົວພັນກັບຫຼາຍຂະແໜງການ

NOTES...

CLIMATE VARIABILITY

Shifts of weather patterns occurring over short time frames (such as a 12 month period, in the case of monsoons), over longer periods of observation (i.e. decades), or even longer. Climate variability is distinguished from climate change by being predictable and largely cyclical, and is a function of natural forces and patterns.

Related Terms: climate change

ການຜັນແປສະພາບດິນຟ້າອາກາດ

ການປ່ຽນຮູບແບບດິນຟ້າອາກາດເຊິ່ງ ເຊິ່ງເກີດຂຶ້ນໃນໄລຍະເວລາສັ້ນໆ (ເຊັ່ນ ໄລຍະ 12 ເດືອນ ໃນກໍລະນີທີ່ມີລົມມໍລະສຸມ), ຕາມການສັງເກດການເຫັນວ່າມີໄລຍະແກ່ຍາວ (ຕົວຢ່າງ: ໄລຍະ 10 ປີ), ຫຼື ດົນກວ່ານັ້ນ. ການຜັນແປສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນຖືກຈຳແນກ ຈາກການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ເຊິ່ງໂດຍເກີດຂຶ້ນຕາມການຄາດຄະເນ ແລະ ເປັນຮອບວຽນໃຫຍ່, ເຊິ່ງເຊິ່ງເປັນຮູບແບບ ແລະ ແຮງກົດດັນທີ່ເກີດຈາກທຳມະຊາດ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ

NOTES...

COMMODITY

In general economics, refers to any good or service which has monetary value. In agriculture, refers to any crops which are internationally traded on spot, or derivatives markets. Important commodities grown across the SE Asia region include rice, maize, soybeans, edible oil, and coffee.

Related Terms: agricultural production, agricultural productivity, comparative advantage.

ສິນຄ້າ

ໃນລະບົບເສດຖະສາດທົ່ວໄປແລ້ວ, ແມ່ນໝາຍເຖິງ ສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ທຸກໆປະເພດ ເຊິ່ງເຊິ່ງມີມູນຄ່າເປັນເງິນ. ໃນວຽກງານກະສິກໍາ, ແມ່ນໝາຍເຖິງ ພືດຊະນິດຕ່າງໆ ເຊິ່ງເຊິ່ງມີການຄ້າຂາຍໃນທົ່ວໂລກ, ຫຼື ຕາມທ້ອງຕະຫຼາດທີ່ມີການລົງທຶນ. ສິນຄ້າຕ່າງໆທີ່ສໍາຄັນມີການຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນ ຢູ່ໃນຂົງເຂດພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ລວມມີ ເຂົ້າ, ສາລີ, ຖົ່ວເຫຼືອງ, ນໍ້າມັນບໍລິໂພກ ແລະ ກາເຟ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຜະລິດກະສິກໍາ, ຜົນການຜະລິດດ້ານກະສິກໍາ, ຄວາມໄດ້ປຽບໂດຍສົມທຽບ

NOTES...

COMPLEX EMERGENCY

Complex emergencies combine internal conflict with large-scale displacements of people, mass famine or food shortage, and fragile or failing economic, political, and social institutions. Often, complex emergencies are also exacerbated by natural disasters (WHO 2012)

ພາວະສຸກເສີນທີ່ສະຫຼັບຊັບຊ້ອນ

ພາວະສຸກເສີນທີ່ສະຫຼັບຊັບຊ້ອນ ລວມມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງພາຍໃນ ທີ່ມີສະພາວະການອົບພະຍົບຄົນຈຳນວນຫຼາຍ, ຄວາມອຶດຢາກຮຸນແຮງ ຫຼື ການຂາດແຄນດ້ານສະບຽງອາຫານ, ແລະ ເສດຖະກິດ, ການເມືອງ ແລະ ສະຖາບັນທາງສັງຄົມ ມີຄວາມອ່ອນແອ ແລະ ເຊື່ອມຖອຍລົງ. ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ເລື້ອຍໆກໍ່ເປັນສາຍເຫດ ທີ່ເຮັດໃຫ້ມີພາວະສຸກເສີນທີ່ສະຫຼັບຊັບຊ້ອນ ແລະ ເປັນບັນຫາໜັກໜ່ວງ (ອົງການອານະໄມໂລກ 2012).

NOTES...

COMPREHENSIVE FOOD SECURITY AND VULNERABILITY ASSESSMENT (CFSVA)

A study that describes the food security status of various segments of the population over various parts of a country or region, with the purposes of identifying the underlying causes of food insecurity and vulnerability, and appropriate interventions to deal with problems identified. Usually conducted and/or led by World Food Programme.

Related Terms: household budget survey, household income and expenditure survey

ການປະເມີນການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ຄວາມສ່ຽງແບບຄົບຊຸດ

ການສຶກສາຄົ້ນຄ້ວາ ໄດ້ອະທິບາຍເຖິງສະພາບການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ໃນຂອບເຂດພື້ນທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ກ່ຽວກັບ ການເປັນຢູ່ຂອງພົນລະເມືອງພົນລະເມືອງທີ່ອາໄສຢູ່ຫຼາຍໆພາກຂອງປະເທດ ຫຼື ເຂດ, ໂດຍມີຈຸດປະສົງ ເພື່ອກຳນົດເອົາສາຍ ເຫດສຳຄັນ ທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດມີການບໍ່ຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ຄວາມອ່ອນໄຫວ, ແລະ ການສ້າງຂອບການຊ່ວຍເຫຼືອ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ ຢ່າງເໝາະສົມ. ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ການປະຕິບັດການປະເມີນຜົນດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ/ຫຼື ນຳພາ ໂດຍ ອົງການອາຫານໂລກ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການສຳຫຼວດງົບປະມານຂອງຄົວເຮືອນ, ການສຳຫຼວດລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຈ່າຍຂອງຄົວເຮືອນ

NOTES...

Related Terms: agricultural productivity

ຄວາມໄດ້ປຽບໂດຍສົມທຽບ

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຜົນການຜະລິດດ້ານກະສິກໍາ

Page 24

CONSUMER

In food security contexts, refers to any person reliant on purchases to meet their basic requirements. Usually considered the opposite of ‘producer’, although in practice most households are both consumers and producers of the overall set of basic requirements needed for the household. Households that produce part of their food requirements and purchase part, may be considered a “net consumer” or “net producer”.

Related Terms: consumption

ຜູ້ບໍລິໂພກ, ຜູ້ຊົມໃຊ້

ໃນຂອບເຂດຂອງການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ, ແມ່ນໝາຍເຖິງບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການໃຈການຊື້ສິ່ງຂອງໃດໜຶ່ງ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການພື້ນຖານຂອງຕົນ. ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ແມ່ນມີຄວາມໝາຍກົງກັນຂ້າມກັບ ‘ຜູ້ຜະລິດ’, ເຖິງແມ່ນວ່າໃນພາກປະຕິບັດຕົງຈິງ ເກືອບທຸກໆຄົວເຮືອນ ຈະມີທັງ ຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ຜູ້ຜະລິດ ເຊິ່ງໂດຍລວມແລ້ວ ຄວາມຕ້ອງການພື້ນຖານແມ່ນຮັບໃຊ້ໃຫ້ຄົວເຮືອນ. ຄົວເຮືອນຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ສ້າງ ສ່ວນໃດໜຶ່ງຂອງຄວາມຕ້ອງການດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ການຈັດຊື້ຂອງເຂົາເຈົ້າ ອາດຈະຖືວ່າເປັນ “ຜູ້ບໍລິໂພກສຸດທິ” ຫຼື “ຜູ້ຜະລິດສຸດທິ”.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການບໍລິໂພກ ຫຼື ການຊົມໃຊ້

NOTES...

CONSUMPTION

In food security, consumption refers to food consumed by individuals, households, communities and nations. In economics, consumption is typically contrasted with production.

Related Terms: diet, diet composition, dietary diversity, dietary energy consumption, food consumption, food consumption pattern, food consumption score

ການບໍລິໂພກ, ການຊົມໃຊ້

ໃນການຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ, ການບໍລິໂພກ ໝາຍເຖິງອາຫານ ທີ່ບໍລິໂພກໂດຍບຸກຄົນ, ຄົວເຮືອນ, ຊຸມຊົນ ແລະ ປະເທດ. ໃນເສດຖະສາດ, ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ການບໍລິໂພກ ແມ່ນແຕກຕ່າງກັບການຜະລິດ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ອາຫານ, ສ່ວນປະກອບຂອງອາຫານ, ຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານທັນຍາຫານ, ການບໍລິໂພກອາຫານທີ່ໃຫ້ພະລັງງານ, ການບໍລິໂພກອາຫານ, ຮູບແບບການບໍລິໂພກອາຫານ, ຄະແນນການບໍລິໂພກອາຫານ

NOTES...

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

The logo consists of a dark grey pentagon pointing to the left, with a white letter 'C' inside it.

Related Terms: agriculture, agricultural production

ການປຸກພືດ

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ກະສິກໍາ, ການຜະລິດກະສິກໍາ

CROSS-CUTTING ISSUES

Topics considered to be of common interest or relevant across a wide range of subjects, not limited to a single discipline or area of responsibility. Examples include climate change, gender and HIV/AIDS.

Related Terms: climate change

ບັນຫາທີ່ພົວພັນກັບຫຼາຍຂະແໜງການ

ຫົວຂໍ້ ທີ່ຖືກພິຈາລະນາວ່າໜ້າສົນໃຈ ຫຼື ພົວພັນກັບຫຼາຍໝວດວິຊາທີ່ສຳຄັນແລະກວ້າງຂວາງ, ເຊິ່ງບໍ່ໄດ້ຈຳກັດ
ວ່າຈະຕ້ອງກ່ຽວກັບສະາຂາວິຊາໃດໜຶ່ງ ພື້ນທີ່ຮັບຜິດຊອບໃດໜຶ່ງ. ຕົວຢ່າງ: ການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ,
ບົດບາດຍີ່-ຊາຍ ແລະ ເຮັດໄຮວີ/ໂລກເອດ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ

NOTES...

Related Terms: agricultural production, availability, food availability

Page 30

DIET

The combined total intake of food (in any form) from all sources by an individual.

Related Terms: consumption, diet composition, dietary diversity, dietary energy consumption, food consumption, food consumption pattern, food consumption score

ອາຫານ, ທັນຍາຫານ

ການບໍລິໂພກອາຫານລວມກັນທັງໝົດ (ໃນຮູບແບບໃດກໍ່ຕາມ) ໂດຍບຸກຄົນ ຈາກຫຼາຍໆແຫຼ່ງດ້ວຍກັນ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການບໍລິໂພກ, ສ່ວນປະກອບຂອງອາຫານ, ຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານທັນຍາຫານ, ການບໍລິໂພກອາຫານທີ່ໃຫ້ພະລັງງານ, ການບໍລິໂພກອາຫານ, ຮູບແບບການບໍລິໂພກອາຫານ, ຄະແນນການບໍລິໂພກອາຫານ

NOTES...

Related Terms: food consumption, food consumption pattern, food consumption score

ຜົນລວມຂອງຈຳນວນອາຫານທີ່ແຕກຕ່າງ ຫຼື ກຸ່ມ ສະບຽງອາຫານ ທີ່ບໍ່ລິໂພກໂດຍບຸກຄົນ ຫຼື ຄົວເຮືອນ ໃນໄລຍະ ເວລາໃດໜຶ່ງ. ບາງຄັ້ງ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານທັນຍາຫານ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກຄວາມຖີ່ໃນການບໍລິໂພກ ອາຫານ. ອາຫານທີ່ ແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍຊະນິດ ມັກຈະມີຄຸນຄ່າດ້ານໂພຊະນາການຫຼາຍ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການບໍລິໂພກອາຫານ, ຮບແບບການບໍລິໂພກອາຫານ, ຄະແນນການບໍລິໂພກອາຫານ

Page 32

DIETARY ENERGY CONSUMPTION

Based on national-level data on food availability and requirements, the average consumption in dietary energy expressed in Kcal/person/day.

Related Terms: dietary energy deficit, dietary energy unit cost, undernourishment.

ການບໍລິໂພກອາຫານທີ່ໃຫ້ພະລັງງານ

ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນລະດັບປະເທດກ່ຽວກັບການມີສະບຽງອາຫານ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການສະບຽງອາຫານ, ການບໍລິໂພກອາຫານທີ່ໃຫ້ພະລັງງານໂດຍສະເລ່ຍ ແມ່ນສະແດງເປັນຫົວໜ່ວຍ ກິໂລກຼໍລີ/ຄົນ/ມື້.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຂາດດຸນອາຫານທີ່ໃຫ້ພະລັງງານ, ຄ່າຫົວໜ່ວຍຂອງອາຫານທີ່ໃຫ້ພະລັງງານ, ການຂາດທາດບໍາລຸງລ້ຽງ

NOTES...

DISADVANTAGED GROUP

Any population group that is unable to meet its basic needs and requirements for any reason or combination of reasons.

Related Terms: vulnerability, vulnerable groups

ກຸ່ມດ້ອຍໂອກາດ

ກຸ່ມຄົນໃດໜຶ່ງ ທີ່ບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ສິ່ງຈຳເປັນພື້ນຖານຂອງຕົນເອງໄດ້ ບໍ່ວ່າຈະດ້ວຍເຫດຜົນໃດກໍ່ຕາມ ຫຼື ການຮີບໂຮມຂອງເຫດຜົນຕ່າງໆ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຄວາມອ່ອນໄຫວ ຫຼື ການສ່ຽງໄພ, ກຸ່ມສ່ຽງໄພ

NOTES...

DIVERSIFICATION OF PRODUCTION

Expansion of agricultural activities beyond traditional or core livelihood activities. Can function as a livelihood strategy at the household level or as a business model at the commercial level.

Related Terms: agriculture, agricultural production, agricultural productivity, comparative advantage, food production, garden crops

ການຜະລິດໃຫ້ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ

ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງບັນດາກິດຈະກຳດ້ານກະສິກຳ ນອກເໜືອຈາກກິດຈະກຳທີ່ປະຕິບັດກັນມາແຕ່ດັ້ງເດີມ ຫຼື ການດຳລົງຊີວິດທີ່ສຳຄັນ. ສາມາດໃຊ້ເປັນຍຸດທະສາດກ່ຽວກັບການດຳລົງຊີວິດ ໃນລະດັບຄົວເຮືອນ ຫຼື ຕົວແບບທາງດ້ານທຸລະກິດ ໃນລະດັບການຄ້າ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ກະສິກຳ, ການຜະລິດກະສິກຳ, ຜົນການຜະລິດດ້ານກະສິກຳ, ຄວາມໄດ້ປຽບໂດຍສົມທຽບ, ການຜະລິດອາຫານ, ພືດສວນ

NOTES...

EMERGENCY

A situation that causes widespread human, material, economic or environmental damage, threatening human lives and/or livelihoods, which exceeds the coping capacities of the affected communities and/or government.

Related Terms: complex emergency, emergency response.

ເຫດສຸກເສີນ, ພາວະສຸກເສີນ

ສະຖານະການໃດໜຶ່ງ ທີ່ເປັນສາຍເຫດເຮັດໃຫ້ມະນຸດ, ວັດຖຸສິ່ງຂອງ, ເສດຖະກິດ ຫຼື ສິ່ງແວດລ້ອມເສຍຫາຍ ຢ່າງກວ້າງຂວາງ, ເຊິ່ງໄດ້ສ້າງ ຄວາມລຳບາກຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງມະນຸດ ແລະ/ຫຼື ການດຳລົງຊີວິດ, ເກີນເຊິ່ງຄວາມສາມາດໃນການຮັບມືຂອງຊຸມຊົນ ແລະ/ຫຼື ລັດຖະບານ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ພາວະສຸກເສີນທີ່ສະຫຼັບສັບຊ້ອນ, ການຕອບໂຕ້ໃນພາວະສຸກເສີນ

NOTES...

EMERGENCY RESPONSE

Any and all actions taken in order to meet needs arising from an emergency.

Related Terms: emergency response, response analysis

ການຕອບໂຕ້ໃນພາວະສຸກເສີນ

ທຸກໆການກະທຳທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການທີ່ເຊິ່ງເກີດຂຶ້ນຈາກພາວະສຸກເສີນ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຕອບໂຕ້ໃນພາວະສຸກເສີນ, ການວິເຄາະເພື່ອການຕອບໂຕ້

NOTES...

Related Terms: access, accessibility, access to sufficient food, food access gap

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການເຂົ້າເຖິງ, ຄວາມສາມາດໃນການເຂົ້າເຖິງ, ການເຂົ້າເຖິງສະບຽງອາຫານທີ່ພຽງພໍ, ຊ່ອງຫວ່າງການເຂົ້າເຖິງສະບຽງອາຫານ

Page 38

Related Terms: food assistance, food for work

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການໃຫ້ສະບຽງອາຫານ, ການໃຫ້ອາຫານເພື່ອສ້າງງານ

FOOD AND NUTRITION SECURITY

Food and nutrition security exists when all people, at all times, have physical, social and economic access to food which is consumed in sufficient quantity and quality to meet their dietary needs and food preferences, and is supported by an environment of adequate sanitation, health services and care, allowing for a healthy and active life (Committee for World Food Security, July 2012).

Related Terms: food insecurity, food security, nutrition security

ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການ

ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການ ຈະເກີດຂຶ້ນໄດ້ກໍ່ຕໍ່ເມື່ອທຸກໆຄົນ, ທຸກໆເວລາ, ມີຄວາມສາມາດເຂົ້າເຖິງສະບຽງອາຫານ ບໍ່ວ່າຈະເປັນທາງດ້ານຮ່າງກາຍ, ສັງຄົມ ແລະ ເສດຖະກິດ ເຊິ່ງໄດ້ບໍລິໂພກອາຫານຕາມຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານທີ່ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຄົນອາຫານ ແລະ ຄຸນລັກສະນະການກິນອາຫານ, ແລະ ໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມຈາກສະພາບແວດລ້ອມທີ່ມີສຸຂາອະນາໄມພຽງພໍ, ການບໍລິການ ແລະ ການເບິ່ງແຍງດ້ານສຸຂະພາບ ສໍາລັບຊີວິດທີ່ແຂງແຮງ ແລະ ສຸຂະພາບດີ (ຄະນະກຳມະການ ເພື່ອການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານໂລກ, ເດືອນກໍລະກົດ 2012).

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການບໍ່ຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ, ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ, ການຄ້າປະກັນດ້ານໂພຊະນາການ

NOTES...

Related Terms: food aid, food for work

ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານສະບຽງອາຫານ

ໝາຍເຖິງຮູບແບບການຊ່ວຍເຫຼືອໂດຍລວມທຸກໆດ້ານຂອງອົງການອາຫານໂລກ, ເຊິ່ງລວມມີການໃຫ້ອາຫານ, ການໃຫ້ອາຫານເພື່ອສ້າງງານ ແລະ ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການເງິນ ເພື່ອແລກປ່ຽນສິນຄ້າ, ໂຄງການປະກັນໄພ, ແລະ ໂຄງການປັບປຸງດ້ານໂພຊະນາການ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການໃຫ້ສະບຽງອາຫານ, ການໃຫ້ອາຫານເພື່ອສ້າງງານ

NOTES...

FOOD AVAILABILITY

The total quantity of food that is physically present in the area of concern, through domestic production, commercial imports and food aid. This may be aggregated at the regional, national, district or community level. Food availability alone is not enough to ensure food security.

Related Terms: access, availability, stability, utilization.

ການມີສະບຽງອາຫານ

ປະລິມານອາຫານທັງໝົດທີ່ມີຢູ່ໃນພື້ນທີ່ ໂດຍຜ່ານການຜະລິດພາຍໃນ, ການນຳເຂົ້າກ່ຽວກັບການຄ້າ ແລະ ການໃຫ້ສະບຽງອາຫານ. ນີ້ອາດຈະລວມກັນຢູ່ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ປະເທດ, ເມືອງ ຫຼື ຊຸມຊົນ. ການມີສະບຽງອາຫານຢ່າງດຽວແມ່ນບໍ່ພຽງພໍທີ່ຈະຮັບປະກັນວ່າມີການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການເຂົ້າເຖິງ, ການຫາມາໄດ້, ຄວາມໝັ້ນຄົງ, ການນຳໃຊ້

NOTES...

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

FOOD BALANCE SHEET

Food balance sheets (FBS) are an accounting of food availability versus requirements for selected commodities. A balance sheet includes: the quantity of food production plus imports plus opening-year food stocks, minus food exports, minus end of year closing food stocks, minus all non-food use (animal feed, industrial use, seed, wastage and other non-food use). This is then compared with an estimation of food requirements (total population times average caloric requirement) to give a rough indication of the food gap or surplus. This then serves to guide import/export plans, food aid planning and other food security planning. Food balance sheets may be for a single commodity (such as rice) or for multiple commodities. They are usually prepared annually at the national level, but depending on data availability, could be prepared on a seasonal basis and/or at sub-national levels.

Related Terms: agriculture, agricultural productivity, food production

ໃບດຸ່ນດ່ຽງດ້ານສະບຽງອາຫານ

ໃບດຸ່ນດ່ຽງດ້ານສະບຽງອາຫານແມ່ນອະທິບາຍເຖິງການມີສະບຽງອາຫານ ກົງກັນຂ້າມກັບຄວາມຕ້ອງການສໍາລັບສິນຄ້າທີ່ໄດ້ຄັດເລືອກ. ໃບດຸ່ນດ່ຽງດ້ານສະບຽງອາຫານປະກອບມີ: ປະລິມານການຜະລິດອາຫານ, ບວກໃສ່ການນໍາເຂົ້າ, ບວກໃສ່ສາງເກັບອາຫານ, ລົບໃຫ້ການສົ່ງອອກອາຫານ, ລົບໃຫ້ຈໍານວນທີ່ມີເວລາມີການປົດສາງອາຫານທ້າຍປີ, ລົບໃຫ້ການນໍາໃຊ້ທີ່ບໍ່ແມ່ນອາຫານທັງໝົດ (ອາຫານສັດ, ການນໍາໃຊ້ອຸດສາຫະກໍາ, ແນວພັນ, ການສົ່ນເປືອງ ແລະ ການນໍາໃຊ້ສິ່ງທີ່ບໍ່ແມ່ນອາຫານອື່ນໆ). ແລ້ວປຽບທຽບໃສ່ກັບການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການອາຫານ (ພົນລະເມືອງຈໍານວນພົນລະເມືອງທັງໝົດຄຸນໃຫ້ຄ່າ ຄວາມຕ້ອງການກູ້ລິໂດຍສະເລ່ຍ) ໃຫ້ຕົວຊີ້ບອກຂອງຊ່ອງຫວ່າງ ຫຼື ສ່ວນເກີນອາຫານແບບປະມານ. ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍແນະນໍາແນວທາງແຜນ ການນໍາເຂົ້າ/ສົ່ງອອກ, ແຜນການໃຫ້ສະບຽງອາຫານ ແລະ ແຜນການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານອື່ນໆອີ່ມໆ. ໃບດຸ່ນດ່ຽງດ້ານສະບຽງອາຫານອາດຈະແມ່ນສໍາລັບສິນຄ້າໃດໜຶ່ງ (ເຊັ່ນວ່າ: ເຂົ້າ) ຫຼື ສິນຄ້າຫຼາຍຢ່າງ. ຕາມປົກກະຕິ ໄດ້ກະກຽມປີລະເທື່ອ ທີ່ລະດັບຊາດ ແຕ່ວ່າຂຶ້ນກັບຂໍ້ມູນທີ່ມີ, ສາມາດໄດ້ກະກຽມຕາມລະດູການ ແລະ/ຫຼື ລະດັບແຂວງ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ກະສິກໍາ, ຜົນການຜະລິດດ້ານກະສິກໍາ, ການຜະລິດອາຫານ

NOTES...

FOOD BANK

A mechanism at the community level for holding food reserves for communal use on a periodic or temporary basis. Across SE Asia, this function is commonly affiliated with rice mills at the village or district level.

Related Terms: food reserve, food storage

ທະນາຄານເກັບຮັກສາສະບຽງອາຫານ

ກົນໄກທີ່ມີຢູ່ລະດັບຊຸມຊົນສໍາລັບການຮັກສາອາຫານ ເພື່ອນໍາໃຊ້ເປັນຂອງສ່ວນລວມ ໃນຊ່ວງໄລຍະໃດໜຶ່ງ ຫຼື ຊົ່ວຄາວ. ອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກ່ຽວກັບທະນາຄານເກັບຮັກສາສະບຽງອາຫານ ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບໂຮງເຂົ້າ ລະດັບບ້ານ ຫຼື ລະດັບເມືອງ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການເກັບຮັກສາອາຫານ (ຄັງແຮສະບຽງອາຫານ), ການເກັບມ້ຽນອາຫານໃນສາງ

NOTES...

FOOD CONSUMPTION

Food consumption refers to the amount of food consumed by individuals, households, communities and nations. Indirect indicators associated with food availability or household expenditure are often used to estimate food consumption. Food consumption per person is the amount of food eaten, in terms of quantity, of each commodity. The dietary energy consumption per person is the amount of food, measured in Kcal (calories) per day, for each individual in the total population. This tells us whether people are getting enough food to eat, but does not tell us about the nutritional value (that is, the macro or micronutrients) of food consumed.

Related Terms: consumption, dietary energy consumption, food consumption distribution, food consumption gap, indicator, utilization

ການບໍລິໂພກອາຫານ

ການບໍລິໂພກອາຫານໝາຍເຖິງຈຳນວນຂອງອາຫານທີ່ບຸກຄົນ, ຄົວເຮືອນ, ຊຸມຊົນ ແລະ ປະເທດ ໄດ້ບໍລິໂພກ. ຕົວຊີ້ບອກທາງອ້ອມ ຮ່ວມກັນກັບການມີສະບຽງອາຫານ ຫຼື ລາຍຈ່າຍຄົວເຮືອນ ນຳໃຊ້ເພື່ອຄາດຄະເນການບໍລິໂພກອາຫານ. ການບໍລິໂພກອາຫານ ຕໍ່ ບຸກຄົນ ແມ່ນຈຳນວນອາຫານທີ່ກິນ ທາງດ້ານປະລິມານຂອງແຕ່ລະສິນຄ້າ. ການບໍລິໂພກອາຫານທີ່ໃຫ້ພະລັງງານ ຕໍ່ ຄົນ ແມ່ນຈຳນວນອາຫານ ວັດແທກຈາກ ກິໂລກູລີ (ກູລີກູລີຫຼາຍໆກູລີ) ຕໍ່ ມື້ ສາລັບແຕ່ລະຄົນໃນຈຳນວນພົນລະເມືອງຄົນລະເມືອງທັງໝົດ. ສິ່ງນີ້ບົ່ງບອກໃຫ້ເຫັນວ່າ ຖ້າຄົນເຮົາມີອາຫານບໍລິໂພກພຽງພໍຫຼືບໍ່, ແຕ່ບໍ່ໄດ້ບອກ ກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າດ້ານໂພຊະນາການ (ທີ່ເປັນສານອາຫານຫຼັກ ຫຼື ຈຸລະສານອາຫານ) ຂອງອາຫານທີ່ບໍລິໂພກ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການບໍລິໂພກ, ການບໍລິໂພກອາຫານທີ່ໃຫ້ພະລັງງານ, ການກະຈາຍການບໍລິໂພກອາຫານ, ຊ່ອງຫວ່າງການບໍລິໂພກ ອາຫານ, ຕົວຊີ້ບອກ, ການນຳໃຊ້

NOTES...

FOOD CONSUMPTION DISTRIBUTION

Food consumption distribution refers to the variation of consumption within a population. It reflects differences in consumption due to either socioeconomic factors (such as income, poverty) and/or biological factors (such as gender, age, body weight and physical activity levels).

Related Terms: consumption, dietary energy consumption, food consumption distribution, food consumption gap, indicator, utilization

ການກະຈາຍການບໍລິໂພກອາຫານ

ກະຈາຍການບໍລິໂພກອາຫານໝາຍເຖິງການປ່ຽນແປງການບໍລິໂພກພາຍໃນຂອງພົນລະເມືອງ ເຊິ່ງສະທ້ອນເຖິງຄວາມແຕກຕ່າງໃນການບໍລິໂພກ ເນື່ອງຈາກປັດໃຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ (ເຊັ່ນ ລາຍຮັບ, ຄວາມທຸກຈົນ) ແລະ/ຫຼື ປັດໃຈທາງດ້ານຊີວະວິທະຍາ (ເຊັ່ນ ເພດ, ອາຍຸ, ນ້ຳໜັກ ແລະ ລະດັບການເຄື່ອນໄຫວຂອງຮ່າງກາຍ).

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການບໍລິໂພກ, ການບໍລິໂພກອາຫານທີ່ໃຫ້ພະລັງງານ, ການກະຈາຍການບໍລິໂພກອາຫານ, ຊ່ອງຫວ່າງການບໍລິໂພກ ອາຫານ, ຕົວຊີ້ບອກ, ການນໍາໃຊ້

NOTES...

Related Terms: consumption, dietary energy consumption, food access gap, food consumption distribution, food consumption gap.

ຊ່ອງຫ່ວາງການບໍລິໂພກອາຫານ

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການບໍລິໂພກ, ການບໍລິໂພກອາຫານທີ່ໃຫ້ພະລັງງານ, ຊ່ອງຫວ່າງການເຂົ້າເຖິງອາຫານ, ການກະຈາຍ
ການບໍລິໂພກ ອາຫານ, ຊ່ອງຫວ່າງການບໍລິໂພກອາຫານ

NOTES...

FOOD CONSUMPTION PATTERN

The composition and frequency of food consumption within a given reference period, measured in grams or kcal/day.

Related Terms: consumption, food consumption, food consumption distribution, food consumption gap.

ຮູບແບບການບໍລິໂພກອາຫານ

ສ່ວນປະກອບ ແລະ ຄວາມຖີ່ຂອງການບໍລິໂພກອາຫານພາຍໃນຊ່ວງໄລຍະທີ່ອ້າງອີງ, ໂດຍວັດແທກເປັນ ກຸາມ ຫຼື ກິໂລກຣັມ/ມື້.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການບໍລິໂພກ, ການບໍລິໂພກອາຫານ, ການກະຈາຍການການບໍລິໂພກອາຫານ, ຊ່ອງຫວ່າງການບໍລິໂພກອາຫານ

NOTES...

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

FOOD CONSUMPTION SCORE

A proxy indicator of food consumption that considers both the energy (calories) and nutrient (macro- and micronutrient content) value of the food that households eat. It is calculated based on the volume and type of foods eaten plus the frequency of consumption per food over a seven-day period.

Related Terms: diet, dietary diversity, food consumption, food consumption gap.

ຄະແນນການບໍລິໂພກອາຫານ

ຕົວຊີ້ບອກທີ່ທົດແທນໄດ້ຂອງການບໍລິໂພກອາຫານ ທີ່ມີທັງ ຄ່າພະລັງງານ (ກຼໍລີ) ແລະ ຄ່າສານອາຫານ (ສ່ວນປະກອບສານອາຫານຫຼັກ ແລະ ຈຸລະສານອາຫານ) ຂອງອາຫານ ທີ່ຄົວເຮືອນໄດ້ບໍລິໂພກ. ເຊິ່ງໄດ້ຄິດໄລ່ໂດຍອີງໃສ່ປະລິມານ ແລະ ປະເພດຂອງອາຫານທີ່ກິນ ບວກໃສ່ກັບຄວາມຖີ່ຂອງການບໍລິໂພກ ຕໍ່ ອາຫານ ໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາ 7 ວັນ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ທັນຍາຫານ ຫຼື ອາຫານ, ຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານທັນຍາຫານ, ການບໍລິໂພກອາຫານ, ຊ່ອງຫວ່າງການບໍລິໂພກອາຫານ

NOTES...

FOOD CONTAMINATION

Any and all factors in the production, processing, handling, preparation or disposal of food which compromises food safety, rendering it unfit for human consumption due to health risks.

Related Terms: food safety, hygiene, sanitation, unsafe food, utilization

ການປົນເປື້ອນຂອງອາຫານ

ປັດໃຈໃດໜຶ່ງ ແລະ ທຸກໆປັດໃຈໃນການຜະລິດ, ການແປຮູບ, ການຈັດການ, ການກະກຽມ ຫຼື ການກໍາຈັດອາຫານ ເຊິ່ງມີຜົນຕໍ່ກັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ເຮັດໃຫ້ບໍ່ເໝາະສົມສໍາລັບການບໍລິໂພກອາຫານຂອງຄົນ ເນື່ອງຈາກມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສຸຂະພາບ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ສຸຂະອານາໄມ, ສຸຂະພິບານ, ອາຫານທີ່ບໍ່ປອດໄພ, ການນໍາໃຊ້

NOTES...

FOOD CULTURE

The shared knowledge, attitudes, practices, behaviours and traditions surrounding food specific to a particular cultural grouping.

Related Terms: food taboos

ວັດທະນະທຳການກິນອາຫານ

ຄວາມຮູ້, ທຳທາງ, ການປະຕິບັດ, ການປະພຶດ ແລະ ຮິດຄອງຕ່າງໆ ທີ່ນຳໃຊ້ຮ່ວມກັນ ໃນການບໍລິໂພກອາຫານສະເພາະຂອງກຸ່ມຄົນ ໃນການປະຕິບັດຮ່ວມກັນທາງດ້ານວັດທະນະທຳສະເພາະໃດໜຶ່ງ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຄະລໍາອາຫານ

NOTES...

FOOD DATA

Any indicator(s) relevant to food. May include data from sectors such as agriculture, economics, trade and industry, nutrition, public health, water and sanitation, and the environment.

Related Terms: indicator, information needs, proxy indicator, situation analysis.

ຂໍ້ມູນອາຫານ

ຕົວຊີ້ບອກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບອາຫານ. ອາດຈະລວມມີຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກຫຼາຍຂະແໜງເຊັ່ນ: ກະສິກໍາ, ເສດຖະສາດ, ການຄ້າ ແລະ ອຸດສາຫະກໍາ, ໂພຊະນາການ, ສາທາລະນະສຸກ, ນໍ້າສະອາດ ແລະ ສຸຂາພິບານ, ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຕົວຊີ້ບອກ, ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານຂໍ້ມູນ, ຕົວຊີ້ບອກທີ່ທົດແທນໄດ້, ການວິເຄາະສະພາບການ

NOTES...

FOOD DEPRIVATION

Food deprivation refers to the condition of people whose food consumption is continuously below what the body needs. FAO’s measure of food deprivation is based on the distribution of food consumption expressed in terms of dietary energy. Deprivation is measured by a) the prevalence of undernourishment and b) the total number of undernourished in total population.

The intensity of food deprivation measure indicates how much food-deprived people fall short of minimum food needs in terms of dietary energy. It is measured as the difference between the minimum dietary energy and the average dietary energy consumption of the undernourished population (the food-deprived).

Related Terms: food consumption, malnutrition, undernourishment,

ການຂາດແຄນອາຫານ

ການຂາດແຄນອາຫານ ໝາຍເຖິງສະພາບຂອງຄົນຜູ້ທີ່ບໍລິໂພກອາຫານຕ່ຳຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ທີ່ຮ່າງກາຍຕ້ອງການ. ການວັດແທກການຂາດແຄນອາຫານຂອງອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ ແມ່ນອີງໃສ່ການກະຈາຍການບໍລິໂພກອາຫານ ເຊິ່ງໄດ້ຊື່ສະແດງຕາມອາຫານທີ່ໃຫ້ພະລັງງານ. ການຂາດແຄນແມ່ນຖືກວັດແທກຈາກ ກ) ອັດຕາຊຸກຊຸມຂອງການຂາດສານອາຫານ ແລະ ຂ) ຈຳນວນການຂາດສານອາຫານທັງໝົດໃນພົນລະເມືອງ.

ການວັດແທກຄວາມຮຸນແຮງຂອງການຂາດແຄນອາຫານ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຫຼາຍປານໃດ ທີ່ຄົນຂາດແຄນອາຫານ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການອາຫານຕ່ຳສຸດຕາມອາຫານທີ່ໃຫ້ພະລັງງານ ໄດ້ວັດແທກຄືຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງອາຫານທີ່ໃຫ້ພະລັງງານ ແລະ ການບໍລິ ໂພກອາຫານທີ່ໃຫ້ພະລັງງານສະເລ່ຍຂອງຄົນທີ່ຂາດສານອາຫານ (ອາຫານທີ່ຂາດແຄນ).

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການບໍລິໂພກອາຫານ, ການຂາດສານອາຫານ, ການຂາດທາດບຳລຸງລ້ຽງ

NOTES...

FOOD DISTRIBUTION

1. The process through which food aid is provided to targeted recipients. Modalities of distribution will vary based on the local context (severity of situation, numbers of people affected, function of markets etc), commodities provided and supporting logistics required.

2. At the household level, can refer to the consumption patterns within a given family group, such that different members may consume food of different quality and quantity.

Related Terms: food culture, food consumption pattern

ການແຈກຢາຍສະບຽງອາຫານ

1) ຂະບວນການຊ່ວຍເຫຼືອອາຫານທີ່ຈະໃຫ້ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ. ຮູບແບບຂອງການແຈກຢາຍຈະແຕກຕ່າງ ອີງໃສ່ສະພາບທ້ອງຖິ່ນ (ຄວາມຮຸນແຮງຂອງສະພາບການ, ຈຳນວນຄົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ, ຮູບແບບການປະຕິບັດຂອງຕະຫຼາດ ແລະ ອື່ນໆອື່ນໆ).

2). ລະດັບຄົວເຮືອນສາມາດອ້າງອີງເຖິງຮູບແບບການບໍລິໂພກພາຍໃນຄອບຄົວໃດໜຶ່ງ ທີ່ສະມາຊິກໄດ້ບໍລິໂພກອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານຂອງອາຫານທີ່ແຕກຕ່າງ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ວັດທະນະທຳການກິນອາຫານ, ຮູບແບບການບໍລິໂພກອາຫານ

NOTES...

Related Terms: diet, dietary diversity

ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງອາຫານ

ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງອາຫານຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ບໍລິໂພກໃນຄາບອາຫານໃດໜຶ່ງຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ຄົວເຮືອນ.
ບຸກຄົນໃດທີ່ບໍລິໂພກ ປະເພດຂອງອາຫານ ໜ້ອຍກວ່າ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຖືວ່າໄດ້ຮັບທາດບຳລຸງລ້ຽງໜ້ອຍກວ່າ ບຸກຄົນ
ທີ່ບໍລິໂພກອາຫານຫຼາກຫຼາຍ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ອາຫານ, ຄວາມຫາກຫາຍດ້ານທັນຍາຫານ

NOTES...

FOOD ECONOMY

How households obtain their food and income. The Food Economy Approach was developed by Save the Children to measure the impact of a shock to a household's food security. Combined with early warning information, it can help forecast the impact of different events.

Related Terms: food access, food consumption, livelihood, livelihood groups

ວິທີການຫາສະບຽງອາຫານ

ວິທີທີ່ຄົວເຮືອນໄດ້ຮັບອາຫານ ແລະ ລາຍຮັບຂອງເຂົາເຈົ້າ. ຮູບແບບວິທີການຫາສະບຽງອາຫານໄດ້ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນໂດຍອົງການ ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກ ເພື່ອວັດແທກຜົນກະທົບຂອງໄພອັນຕະລາຍທີ່ມີຕໍ່ ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານຂອງຄົວເຮືອນ. ເຊິ່ງລວມມີ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານໃນການເດືອນໄພລ່ວງໜ້າ, ສາມາດຊ່ວຍຄາດຄະເນ ຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຂອງເຫດການ ແຕກຕ່າງໆ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການເຂົ້າເຖິງສະບຽງອາຫານ, ການບໍລິໂພກອາຫານ, ການດຳລົງຊີວິດ, ກຸ່ມການດຳລົງຊີວິດ

NOTES...

Related Terms: food consumption gap, food poverty line

ສ່ວນແບ່ງລາຍຈ່າຍອາຫານ

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຊ່ອງຫວ່າງການບໍລິໂພກອາຫານ, ເສັ້ນກຳນົດຄວາມຂາດແຄຂອາຫານ

FOOD FOR WORK

A way to distribute food aid. The payment of food as wages (in whole or in part) in return for labour-intensive work programs designed to create or rehabilitate community or public assets (called community or public works, respectively).

Related Terms: food aid, food assistance

ການໃຫ້ອາຫານເພື່ອສ້າງງານ

ວິທີທາງໜຶ່ງເພື່ອກະຈາຍການໃຫ້ສະບຽງອາຫານ. ການຈ່າຍອາຫານ ໃນຮູບແບບຄ່າຈ້າງ (ໃນຈຳນວນເຕັມ ຫຼື ສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ) ເປັນຄຳຕອບແທນໃຫ້ໂຄງການທີ່ເຮັດວຽກໂດຍໃຊ້ແຮງງານ ເຊິ່ງໄດ້ອອກແບບມາເພື່ອສ້າງ ຫຼື ພື້ນຟູຊັບສິນຂອງຊຸມຊົນ ຫຼື ຂອງສາທາລະນະ (ເອີ້ນ ວ່າ ວຽກງານຂອງຊຸມຊົນ ຫຼື ວຽກງານຂອງສາທາລະນະ, ຕາມລຳດັບ).

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການໃຫ້ສະບຽງອາຫານ, ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານສະບຽງອາຫານ

NOTES...

Related Terms: chronic food insecurity, food security, household food security.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການບໍ່ຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານແບບຊຳເຮື້ອ, ການຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ, ການຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານໃນຄົວເຮືອນ

NOTES...

FOOD INSUFFICIENCY

The experience of periodically or consistently not having enough food to eat. Pertains to food quantity, not quality, and is not a formal measurement, but rather a qualitative judgment.

Related Terms: availability, food availability

ຄວາມບໍ່ພຽງພໍດ້ານສະບຽງອາຫານ

ເຫດການທີ່ ມີອາຫານບໍ່ພຽງພໍສໍາລັບການບໍລິໂພກ ໃນຊ່ວງໄລຍະໃດໜຶ່ງ ຫຼື ຕະຫຼອດ. ກ່ຽວກັບປະລິມານອາຫານ, ບໍ່ແມ່ນຄຸນນະພາບ, ແລະ ຍັງບໍ່ມີການວັດແທກທີ່ເປັນທາງກາງ, ແຕ່ວ່າ ຈະກ່ຽວຂ້ອງກັບການຕີລາຄາ ດ້ານຄຸນນະພາບ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຫາມາໄດ້, ການມີສະບຽງອາຫານ

NOTES...

Related Terms: consumption, food consumption

ການບໍລິໂພກອາຫານ

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການບໍລິໂພກ, ການບໍລິໂພກອາຫານ

NOTES...

FOOD POVERTY

The inability of an individual or household to obtain the food it requires for basic health and nutrition as a result of poor availability, access or utilization.

Related Terms: critical food poverty, food poverty line.

ຄວາມຂາດແຄນອາຫານ

ຄວາມບໍ່ສາມາດຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ຄົວເຮືອນ ທີ່ຈະຮັບອາຫານຕາມຄວາມຕ້ອງການເພື່ອສຸຂະພາບພື້ນຖານ ແລະ ໄພຊະນາການ ຄືຜົນຂອງການມີສະບຽງອາຫານ, ການເຂົ້າເຖິງສະບຽງອາຫານ ຫຼື ການນໍາໃຊ້ສະບຽງອາຫານບໍ່ດີ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຂາດແຄນອາຫານທີ່ຮຸນແຮງ, ເສັ້ນກຳນົດຄວາມຂາດແຄນອາຫານ

NOTES...

Related Terms: critical food poverty, food poverty

ຄຳໃຊ້ຈ່າຍໃນການຊື້ອາຫານໂດຍລວມ ພຽງພໍຕໍ່ກັບການຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການດ້ານໂພຊະນາ
ການປະຈຳວັນຕໍ່ສຸດ. ມັນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນໃນແຕ່ລະປະເທດ, ອີງໃສ່ຮູບແບບການບໍລິໂພກ, ລາຄາຕະຫຼາດ ແລະ
ວິທີການຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແມ່ນສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການກຳນົດ ເສັ້ນກຳນົດຄວາມທຸກຈົນ ໂດຍລວມ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຂາດແຄນອາຫານທີ່ຮຸນແຮງ, ຄວາມຂາດແຄນດ້ານສະບຽງອາຫານ

Page 64

FOOD PRODUCT

Any edible item which has undergone any form of processing prior to consumption.

ຜະລິດຕະພັນອາຫານ

ສິ່ງຂອງອັນໃດໜຶ່ງທີ່ກິນໄດ້ ຜ່ານຮູບແບບການແປຮູບ ກ່ອນການບໍລິໂພກ.

NOTES...

Food (crops, livestock, fisheries, horticulture, etc) that is purposely grown, cultivated or raised for own consumption or sale, as opposed to foods sourced from wild or commonly held areas (i.e. forests, rivers, etc).

Related Terms: food access, food availability, forest foods

ການຜະລິດອາຫານ

ອາຫານ (ພືດ, ສັດລ້ຽງ, ການປະມົງ, ພືດສວນ, ອື່ນໆອື່ນໆ) ທີ່ໄດ້ປຸກ, ເກັບກ່ຽວ ຫຼື ລ້ຽງ ຢ່າງມີເປົ້າໝາຍ ເພື່ອການບໍລິໂພກເອງ ຫຼື ຂາຍ, ເຊິ່ງຈະຕ່າງກັນກັບອາຫານທີ່ໄດ້ມາຈາກປ່າ ຫຼື ບ່ອນອື່ນໆ (ຕົວຢ່າງ: ປ່າໄມ້, ແມ່ນ້ຳ ແລະ ອື່ນໆ).

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການເຂົ້າເຖິງສະບຽງອາຫານ, ການມີສະບຽງອາຫານ, ອາຫານຈາກປ່າ

NOTES...

FOOD PRODUCTION INDICES

Food production indices are based on the sum of price-weighted quantities, after deducting similarly weighted quantities of seed and feed. Production quantities of each commodity are weighted by 1999-2001 average international commodity prices and summed for each year. In order to obtain the index, the aggregate for a given year is divided by the average aggregate of the base period 1999-2001.

Related Terms: agriculture, agricultural production, agricultural productivity, crop production.

ດັດຊະນີການຜະລິດອາຫານ

ດັດຊະນີການຜະລິດອາຫານ ແມ່ນອີງໃສ່ຈຳນວນປະລິມານນ້ຳໜັກລາຄາ, ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຫຼຸດປະລິມານຂອງແນວພັນ ແລະ ອາຫານ. ປະລິມານການຜະລິດຂອງສິນຄ້າແຕ່ລະຢ່າງໄດ້ມີການເພີ່ມຂຶ້ນໃນປີ 1999-2001 ຂອງລາຄາສິນຄ້າສາກົນໂດຍສະເລ່ຍ ແລະ ໄດ້ສະຫຼຸບແຕ່ລະປີ. ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບດັດຊະນີ ຜົນລວມຂອງປີການໃຫ້ຜົນລວມສະເລ່ຍຂອງຊ່ວງໄລຍະປີ 1999-2001.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ກະສິກາ, ການຜະລິດກະສິກຳ, ຜົນການຜະລິດດ້ານກະສິກຳ, ການປູກພືດ

NOTES...

Related Terms: food product, food production

ການແປຮູບອາຫານ

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຜະລິດຕະພັນອາຫານ, ການຜະລິດອາຫານ

NOTES...

FOOD QUALITY

1. Refers to the overall safety and hygiene standards of a given food. Foods with high quality standards are those which pose no threat to human health.
2. May also refer to foods conferred with higher nutritional, cultural or economic value by virtue of how or where they were cultivated or produced.
3. In nutritional contexts, foods with great nutritional utility to the body are considered higher quality than foods with low nutritional content.

Related Terms: food contamination, food culture, food restrictions, food safety, unsafe food

ຄຸນນະພາບຂອງອາຫານ

1. ໝາຍເຖິງອາຫານທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານຄວາມປອດໄພ ແລະ ສຸຂະອະນາໄມ. ອາຫານທີ່ມີມາດຕະຖານຄຸນນະພາບສູງແມ່ນສະແດງວ່າບໍ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຄົນ.
2. ອາດຈະໝາຍເຖິງອາຫານ ທີ່ໃຫ້ຄຸນຄ່າດ້ານໂພຊະນາການ, ວັດທະນະທຳ ຫຼື ເສດຖະກິດ ຂີ້ຕີແມ່ນວິທີການ ຫຼື ສະຖານທີ່ປຸກ ຫຼື ຜະລິດ.
3. ໃນຄຳສັບກ່ຽວກັບໂພຊະນາການ ອາຫານທີ່ໃຫ້ປະໂຫຍດດ້ານໂພຊະນາການສູງຕໍ່ຮ່າງກາຍ ຖືວ່າມີຄຸນນະພາບສູງກວ່າອາຫານທີ່ມີໂພຊະນາການຕ່ຳ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການປົນເປື້ອນຂອງອາຫານ, ວັດທະນະທຳການກິນອາຫານ, ການກຳຈັດການບໍລິໂພກອາຫານ, ຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ອາຫານທີ່ບໍ່ປອດໄພ

NOTES...

FOOD RESTRICTION

Any limits placed on the sale or consumption of foods for any reason. Rationale for such restrictions may be based on trade, public health or cultural concerns.

Related Terms: food taboos

ການກຳຈັດການບໍລິໂພກອາຫານ

ຂໍ້ຈຳກັດ ກ່ຽວກັບການຂາຍ ຫຼື ການບໍລິໂພກອາຫານ ແລ້ວແຕ່ເຫດຜົນທີ່ມີຢູ່. ເຫດຜົນອັນເປັນມູນຖານສຳລັບການຈຳກັດ ດັ່ງກ່າວ ອາດຈະອີງໃສ່ ບັນຫາທາງດ້ານການຄ້າ, ສາທາລະນະສຸກ ຫຼື ວັດທະນະທຳ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຄະລໍາອາຫານ

NOTES...

FOOD SAFETY

All measures taken during food production, processing, transport and handling, cooking, consumption and disposal which limit the risks of food borne illness. In food security contexts, food safety and food security are seen as separate and distinct topics, and care should be taken not to use the terms interchangeably.

Related Terms: Food Contamination, Food Security, Food Quality, Food Restrictions

ຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ

ມາດຕະການຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ປະຕິບັດໃນຊ່ວງການຜະລິດ, ການແປຮູບ, ການຂົນສົ່ງ ແລະ ການຈັດການ, ການແຕ່ງກິນ, ການບໍລິໂພກ ແລະ ການກຳຈັດອາຫານ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບພະຍາດທີ່ເກີດຈາກອາຫານ. ໃນຂອບເຂດການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ, ຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແມ່ນມີເນື້ອໃນທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ແລະ ຄວນລະມັດລະວັງ ໃນການໃຊ້ຄຳສັບທີ່ສາມາດຊັບປ່ຽນກັນໄດ້.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການປົນເປື້ອນຂອງອາຫານ, ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ, ຄຸນນະພາບຂອງອາຫານ, ການກຳຈັດການບໍລິໂພກອາຫານ

NOTES...

FOOD SECURITY

A situation that exists when all people, at all times, have physical, social and economic access to sufficient, safe and nutritious food that meets their dietary needs and food preferences for an active and healthy life”(SOFI, 2001). However, direct measurement of food security is complex and problematic. Food security is most frequently based upon the absence of food insecurity.

Related Terms: access, availability, food insecurity, stability, utilization, food and nutrition security, nutrition security

ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ

ສະພາບການໃດໜຶ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນ ເມື່ອທຸກໆຄົນ, ທຸກໆເວລາ, ມີຄວາມສາມາດເຂົ້າເຖິງສະບຽງອາຫານ ຢ່າງພຽງພໍ, ມີຄວາມປອດໄພ ແລະ ມີໂພຊະນາການ ບໍ່ວ່າຈະເປັນທາງດ້ານຮ່າງກາຍ, ສັງຄົມ ແລະ ເສດຖະກິດ ທີ່ຕ້ອງການ ຕອບສະໜອງຕາມຄວາມຕ້ອງການດ້ານໂພຊະນາການ ແລະ ຄຸນລັກສະນະການກິນອາຫານ ເພື່ອໃຫ້ມີການດຳລົງຊີວິດທີ່ມີຊີວິດຊີວາ ແລະ ສຸຂະພາບດີ (SOFI, 2001). ແນວໃດກໍ່ຕາມ, ການວັດແທກໂດຍດຶງກ່ຽວກັບການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແມ່ນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກສັບສົນ ແລະ ເປັນບັນຫາທີ່ຕ້ອງໄດ້ແກ້ໄຂ. ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຂຶ້ນກັບສະພາບການ ເກີດຂຶ້ນຂອງການບໍ່ຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການເຂົ້າເຖິງ, ການຫາມາໄດ້, ການບໍ່ຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ, ຄວາມໝັ້ນຄົງ, ການນຳໃຊ້, ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການ, ການຄ້າປະກັນດ້ານໂພຊະນາການ

NOTES...

FOOD STOCK

All foods held in reserve at the household, community, regional, or national level. An important component of food balance sheet calculations.

Related Terms: food balance sheet, food production

ສາງສະບຽງອາຫານ

ອາຫານທັງໝົດທີ່ເກັບຮັກສາໄວ້ໃນຄົວເຮືອນ, ຊຸມຊົນ, ລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ປະເທດ. ເຊິ່ງເປັນອົງປະກອບໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນຂອງການຄິດໄລ່ໃບດຸ່ນດ່ຽງດ້ານສະບຽງອາຫານ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ໃບດຸ່ນດ່ຽງດ້ານສະບຽງອາຫານ, ການຜະລິດອາຫານ

NOTES...

Related Terms: malnutrition, micronutrients, micronutrient deficiencies, food quality.

ການເສີມອາຫານ

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຂາດສານອາຫານ, ຈລະສານອາຫານ, ການຂາດຈລະສານອາຫານ, ຄຸນນະພາບຂອງອາຫານ

NOTES...

FOOD TABOO

Religious, cultural, or hygienic restrictions against handling or eating particular foods.

Related Terms: food culture, food restrictions

ການຄະລໍາອາຫານ

ຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານສາດສະໜາ, ວັດທະນະທຳ ຫຼື ຫຼັກອະນາໄມ ເພື່ອການຈັດການ ຫຼື ການກິນອາຫານສະເພາະ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ວັດທະນະທຳການກິນອາຫານ, ການຈຳກັດດ້ານອາຫານ

NOTES...

FOOD UTILIZATION

1. A household’s use of the food to which they have access. Includes all food handling, preparation and consumption methods, hygiene and sanitation, and waste disposal. It includes how food is distributed within a household.
2. Individuals’ ability to absorb and metabolize the nutrients – the conversion efficiency of food by the body. This often depends on the health of the individual.

Related Terms: utilization

ການນຳໃຊ້ອາຫານ

1. ການນຳໃຊ້ອາຫານຂອງຄົວເຮືອນ ທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງ. ລວມມີວິທີການຈັດການ, ການກະກຽມ ແລະ ການບໍລິໂພກອາຫານ, ສຸຂະອະນາໄມ, ສຸຂະພິບານ, ແລະ ການກຳຈັດຂອງເສຍ. ການນຳໃຊ້ອາຫານລວມມີວິທີທີ່ອາຫານໄດ້ໃຫ້ໃນຄົວເຮືອນ.
2. ຄວາມສາມາດຂອງບຸກຄົນ ທີ່ຈະດູດຊຶມ ແລະ ເຜົາຜານສານອາຫານ - ປະສິດທິພາບການປ່ຽນແປງອາຫານໂດຍຮ່າງກາຍ. ເຊິ່ງຂຶ້ນກັບສຸຂະພາບຂອງແຕ່ລະບຸກຄົນ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການນຳໃຊ້

NOTES...

FORECAST ANALYSIS

A forward looking assessment, based on available data, which contains predictions of future opportunities and shocks, and the ways in which a situation is likely to evolve.

Related Terms: indicators, situation analysis

ການວິເຄາະເພື່ອການຄາດຄະເນ

ການປະເມີນຜົນເບິ່ງໄປຂ້າງໜ້າ ໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້ມູນທີ່ມີ, ເຊິ່ງມີການຄາດຄະເນກ່ຽວກັບໂອກາດ ແລະ ຄວາມສ່ຽງໃນຕໍ່ໜ້າ ແລະ ໄພອັນຕະລາຍຕ່າງໆ, ແລະ ວິທີການຕ່າງໆ ເພື່ອຕອບໂຕ້ສະພາບການໃດໜຶ່ງທີ່ອາດມີຄວາມຮຸນແຮງເພີ່ມຂຶ້ນ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຕົວຊີ້ບອກ, ການວິເຄາະສະພາບການ

NOTES...

GINI COEFFICIENT

The Gini coefficient is a measure of the inequality of distribution, used to determine differences in income across society. The coefficient ranges from 0 (perfect equality) to 1 (perfect inequality).

Related Terms: dietary energy consumption, income inequality

ຄຳສຳປະສິດ ກິນີ

ຄຳສຳປະສິດ ກິນີ ແມ່ນວັດແທກຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບທາງດ້ານການແຈກຢາຍ ນຳໃຊ້ເພື່ອກຳນົດຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານລາຍຮັບໃນສັງຄົມ. ຄຳສຳປະສິດ ແມ່ນມີລະດັບຂອບເຂດ ໂດຍນັບແຕ່ 0 (ຄວາມສະເໝີພາບທີ່ສົມບູນແບບ) ຫາ 1 (ຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບທີ່ບໍ່ສົມບູນແບບ).

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການບໍລິໂພກອາຫານທີ່ໃຫ້ພະລັງງານ, ຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບດ້ານລາຍຮັບ

NOTES...

HOUSEHOLD FOOD CONSUMPTION EXPENDITURE

The total household spending on food consumed by all members during a specified period. This includes food that is consumed at home and outside the home, e.g. at restaurants, bars, work place, school, etc. It includes food from all sources, purchased or from garden or farm.

Related Terms: household consumption expenditure, household expenditure, household income

ລາຍຈ່າຍການບໍລິໂພກອາຫານໃນຄົວເຮືອນ

ຄົວເຮືອນ ທີ່ໃຊ້ຈ່າຍອາຫານເພື່ອບໍລິໂພກໂດຍສະມາຊິກທຸກໆຄົນໃນຄົວເຮືອນໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາທີ່ຈຳກັດ. ລາຍຈ່າຍລວມມີອາຫານທີ່ບໍລິໂພກຢູ່ເຮືອນ ແລະ ນອກເຮືອນ ຕົວຢ່າງ: ຮ້ານອາຫານ, ບາ (ບ່ອນຈຳໜ່າຍເຄື່ອງດື່ມ), ສະຖານທີ່ເຮັດວຽກ, ໂຮງຮຽນ ແລະ ອື່ນໆ ລວມມີອາຫານຈາກແຫຼ່ງຕ່າງໆ, ການຊື້ ຫຼື ຈາກສວນ ຫຼື ຈາກຟາມ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ລາຍຈ່າຍການບໍລິໂພກໃນຄົວເຮືອນ, ລາຍຈ່າຍຄົວເຮືອນ, ລາຍຮັບຄົວເຮືອນ

NOTES...

HOUSEHOLD EXPENDITURE

Consumption plus non-consumption expenditure made by the household, including food. It is the total amount of money spent by a household in a specified period.

Related Terms: household consumption expenditure, household food consumption expenditure, household income

ລາຍຈ່າຍຄົວເຮືອນ

ລາຍຈ່າຍການບໍລິໂພກ ບວກໃສ່ ລາຍຈ່າຍ ບໍ່ແມ່ນການບໍລິໂພກ ເຮັດໂດຍຄົວເຮືອນ ເຊິ່ງລວມມີອາຫານນໍາ. ຈຳນວນ ເງິນທັງໝົດທີ່ໃຊ້ຈ່າຍໂດຍຄົວເຮືອນໃນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ລາຍຈ່າຍການບໍລິໂພກຄົວເຮືອນ, ລາຍຈ່າຍການບໍລິໂພກອາຫານໃນຄົວເຮືອນ, ລາຍຮັບຄົວເຮືອນ

NOTES...

HOUSEHOLD INCOME

Income is the sum of all receipts, in money or in kind, which as a rule are received regularly and are of recurring nature, including food. Income may be earned or unearned.

Related Terms: household consumption expenditure, household food consumption expenditure, household expenditure.

ລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນ

ລາຍຮັບ ແມ່ນການສັງລວມເອົາການໄດ້ຮັບທັງໝົດ, ອາດຈະເປັນເງິນ ຫຼື ເປັນສິ່ງຂອງ, ເຊິ່ງມີລະບຽບການໃດໜຶ່ງຄຸ້ມຄອງ ເປັນປົກກະຕິ ແລະ ອາດຈະເກີດຂຶ້ນໄປຊ້ຳມາ, ລວມທັງ ອາຫານ. ລາຍຮັບ ອາດຈະຫາມາໄດ້ ຫຼື ບໍ່ສາມາດຫາໄດ້.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ລາຍຈ່າຍການບໍລິໂພກຂອງຄົວເຮືອນ, ລາຍຈ່າຍການບໍລິໂພກອາຫານຂອງຄົວເຮືອນ, ລາຍຈ່າຍຂອງຄົວເຮືອນ

NOTES...

Any assessment process which collects information on household incomes and expenditure as outlined above. Can be conducted at the household, community, provincial, regional or national level.

Related Terms: household consumption expenditure, household food consumption expenditure, household income, household expenditure.

ການສຳຫຼວດລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຈ່າຍຂອງຄົວເຮືອນ

ຂັ້ນຕອນການປະເມີນ ເຊິ່ງເຕັບກໍາຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຈ່າຍຂອງຄົວເຮືອນ ຄືໄດ້ຮ່າງໄວ້ຂ້າງເທິງ. ສາມາດດຳເນີນການຢູ່ລະດັບຄົວເຮືອນ, ຊຸມຊົນ, ແຂວງ, ເຂດ ຫຼື ປະເທດ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ລາຍຈ່າຍການບໍລິໂພກຂອງຄົວເຮືອນ, ລາຍຈ່າຍການບໍລິໂພກອາຫານຂອງຄົວເຮືອນ, ລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນ, ລາຍຈ່າຍຂອງຄົວເຮືອນ

NOTES...

Related Terms: household food insecurity.

ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານໃນຄົວເຮືອນ

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການບໍ່ຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານໃນຄົວເຮືອນ

NOTES...

HUNGER

Nutritionists have estimated the amount of dietary energy that people of different ages and sex with different activity levels in different cultures require to maintain a healthy and active life. When people do not have access to the amount of dietary energy needed for their normal level of activity, they feel hungry. If the situation persists over a longer time, it leads to undernutrition. Chronic energy deficiency can lead to a reduction in physical activity, weight loss or both. In severe forms, chronic energy deficiency can lead to wasting and eventually death. Hunger is not synonymous with malnutrition or undernutrition, but there are overlaps between these two. (CFS 2012)

Related Terms: food deprivation, food and nutrition security, food security, food insecurity.

ຄວາມອຶດຫິວ

ນັກໂພຊະນາການໄດ້ຄາດຄະເນຈຳນວນອາຫານທີ່ໃຫ້ພະລັງງານ ກັບຄືນຕາມອາຍຸ ແລະ ເພດແຕກຕ່າງກັນ ຕາມລະດັບກິດຈະກຳທີ່ເຮັດແຕກຕ່າງ ວັດທະນະທຳທີ່ແຕກຕ່າງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຮ່າງກາຍມີສຸຂະພາບແຂງແຮງ. ເມື່ອຄົນບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງຈຳນວນທີ່ໃຫ້ພະລັງງານຕາມຕ້ອງການແຕ່ລະດັບຂອງການເຮັດກິດຈະກຳປົກກະຕິ, ພວກເຂົາຈະຮູ້ສຶກຫິວ. ຖ້າວ່າສະພາບດັ່ງກ່າວຍັງແກ່ຍາວ ຈະນຳໄປສູ່ພາວະໂພຊະນາການຕ່ຳ. ການຂາດພະລັງງານແບບຊຳເຮື້ອສາມາດນຳໄປສູ່ການຫຼຸດຜ່ອນການເຄື່ອນໄຫວທາງດ້ານຮ່າງກາຍ, ການສູນເສຍນ້ຳໜັກ ຫຼືວ່າສອງຢ່າງ. ໃນຮູບແບບທີ່ຮຸນແຮງ, ການຂາດພະລັງງານແບບຊຳເຮື້ອສາມາດນຳໄປສູ່ການຈ່ອຍຜອມ ແລະ ເຖິງຕາຍໄດ້. ຄວາມອຶດຫິວມີຄວາມໝາຍແຕກຕ່າງກັບການຂາດສານອາຫານ ຫຼື ພາວະໂພຊະນາການຕ່ຳ, ແຕ່ກໍ່ມີຄວາມໝາຍທັບຊ້ອນກັນ . (CFS 2012)

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຂາດແຄນອາຫານ, ການຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການ, ການຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ, ການບໍ່ຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ

NOTES...

HYGIENE

Any and all practices related to limiting the spread of disease from any source. In a food security context, this is especially pertinent to food handling, preparation, consumption and disposal practices. It is also interlinked with issues around personal hygiene (i.e. hand washing), public health and disease prevalence. Related Terms: food safety, hygiene education, sanitation, utilization

ສຸຂະອະນາໄມ

ທຸກໆການປະຕິບັດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈຳກັດ ການແຜ່ກະຈາຍຂອງພະຍາດທີ່ມາຈາກແຫຼ່ງຕ່າງໆ. ໃນຂອບເຂດວຽກງານ ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ, ໂດຍສະເພາະກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດການ, ການກະກຽມ, ການບໍລິໂພກ ແລະ ການ ກຳຈັດອາຫານ ເຊິ່ງເຊິ່ງກ່ຽວຂ້ອງກັບບັນຫາດ້ານສຸຂະອະນາໄມຢູ່ອ້ອມຕົວຄົນ (ຕົວຢ່າງ: ການລ້າງມື), ສາທາລະນະສຸກ ແລະ ການແຜ່ຂະຫຍາຍຂອງພະຍາດ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ສຸຂະສຶກສາ, ສຸຂາພິບານ, ການນຳໃຊ້

NOTES...

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

INCOME INEQUALITY

Refers to differences in the distribution of income across a population.

Related Terms: Gini coefficient

ຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບດ້ານລາຍຮັບ

ໝາຍເຖິງຄວາມແຕກຕ່າງໃນການກະຈາຍລາຍຮັບຂອງພົນລະເມືອງພົນລະເມືອງ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຄ່າສໍາປະສິດ ກິນີ (Gini)

NOTES...

Related Terms: indicators, initial assessment, rapid assessment, risk assessment, secondary data, situation analysis

ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານຂໍ້ມູນ

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຕົວຊີ້ບອກ, ການປະເມີນຜົນເບື້ອງຕົ້ນ, ການປະເມີນຜົນແບບຮີບດ່ວນ, ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ, ຂໍ້ມູນ
ມີສອງ, ການວິເຄາະສະພາບການ

NOTES...

INITIAL ASSESSMENT

An initial assessment is undertaken following: (i) a sudden crisis; (ii) reports of deterioration in a long-term crisis; or (iii) improved physical access to an area experiencing an ongoing crisis. The primary purpose of an initial assessment is to provide critical information for the formulation of emergency assistance plans, funding appeals and the design of more detailed follow-up assessments. All aspects of an initial assessment– from fieldwork to production of the final report – should be completed within six to ten days.

Related Terms: emergency, information needs, rapid assessment, situation analysis

ການປະເມີນຜົນເບື້ອງຕົ້ນ

ການປະເມີນຜົນເບື້ອງຕົ້ນ ຈະຖືກປະຕິບັດພາຍຫຼັງ: (i) ເກີດວິກິດການຮີບດ່ວນ; (ii) ມີບົດລາຍງານດ້ານການວິເຄາະຄວາມເສຍຫາຍ ທີ່ເກີດຈາກວິກິດການໄລຍະຍາວ; ຫຼື (iii) ການເຂົ້າເຖິງ ພື້ນທີ່ປັບປຸງ ປະສົບກັບວິກິດການຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ຈຸດປະສົງພື້ນຖານຂອງການປະເມີນຜົນເບື້ອງຕົ້ນແມ່ນສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ສໍາຄັນ ເພື່ອກໍານົດແຜນການຊ່ວຍເຫຼືອພາວະສຸກເສີນ, ການຮ້ອງຂໍທຶນ ແລະ ການອອກແບບປະເມີນຜົນຕິດຕາມທີ່ມີຄວາມລະອຽດເພີ່ມເຕີມ. ທຸກໆຄຸນລັກສະນະຂອງການປະເມີນຜົນເບື້ອງຕົ້ນ ຈາກວຽກພາກສະໜາມຈົນເຖິງການເຮັດບົດລາຍງານສຸດທ້າຍ ຄວນເຮັດໃຫ້ສໍາເລັດພາຍໃນ 6 ຫາ 10 ມື້.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ພາວະສຸກເສີນ, ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານຂໍ້ມູນ, ການປະເມີນຜົນແບບຮີບດ່ວນ, ການວິເຄາະສະພາບການ

NOTES...

INTEGRATED FOOD CHAIN APPROACH

An approach to food production which considered each and every link in the process of food reaching the consumer - from the way it is grown or raised, to how it is collected, processed, packaged, sold and consumed. Stakeholders include input suppliers, farmers, food processors, transport operators, distributors (both retail and wholesale) and consumers, as well as governments obliged to protect public health.

Although it is often used in the context of hygiene and food safety benefits, food chain approaches may also improve economies of scale, support better horizontal or vertical integration along supply lines, and improve marketing and logistics of food produced.

Related Terms: agricultural productivity, consumer, food safety, hygiene

ວຽກງານຕ່ອງໂສ້ຂອງອາຫານແບບເຊື່ອມສານ

ວິທີການຜະລິດອາຫານໃດໜຶ່ງ ທີ່ໄດ້ຄຳນຶງເຖິງການເຊື່ອມໂຍງແຕ່ລະຂັ້ນຕອນ ແລະ ທຸກໆຂັ້ນຕອນ ໃນການແປຮູບອາຫານຈົນຮອດຜູ້ບໍລິໂພກ ຈາກວິທີການປູກ ຫຼື ການລ້ຽງ, ວິທີການເກັບຜົນຜະລິດ, ການແປຮູບ, ການບັນຈຸໃສ່ກ່ອງ, ການຂາຍ ແລະ ການບໍລິໂພກ. ຜູ້ໄດ້ຜົນປະ ໂຫຍດ ລວມມີຜູ້ສະໜອງປັດໃຈນຳເຂົ້າ, ຊາວກະສິກອນ, ຜູ້ແປຮູບອາຫານ, ຜູ້ດຳເນີນການຂົນສົ່ງ, ຜູ້ຈຳໜ່າຍ (ລວມມີຜູ້ຂາຍຍ່ອຍ ແລະ ຂາຍຍົກ) ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກ, ພ້ອມທັງພາກສ່ວນລັດຖະບານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງດ້ານສຸຂະພາບ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ຈະຖືກນຳໃຊ້ເລື້ອຍໆ ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດຂອງວຽກງານສຸຂະສຶກສາ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ວຽກງານຕ່ອງໂສ້ອາຫານ ຍັງມີບົດບາດໃນການປັບປຸງດ້ານຂອບເຂດຂອງກິດຈະການ, ການສົ່ງເສີມການເຊື່ອມສານຂອງສາຍຕັ້ງ ຫຼື ສາຍຂວາງໃນຂອດການສະໜອງໃຫ້ດີຂຶ້ນ, ແລະ ການປັບປຸງການຕະຫຼາດ ແລະ ການຂົນສົ່ງສິນຄ້າ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຜົນການຜະລິດດ້ານກະສິກຳ, ຜູ້ບໍລິໂພກ, ຄວາມປອດໄພດ້ານອາຫານ, ສຸຂະອະນາໄມ

NOTES...

KILOCALORIE (KCAL)

In scientific terms, refers to the amount of energy required to raise the temperature of one kilogram of water by one degree Celsius. In food terms, refers to the dietary energy contained within a particular food. For example, non-glutinous rice contains 360 Kcal per 100 grams. As a general rule, adults require 2,100 Kcal per day in order to have the energy required for a sedentary lifestyle: more physically active livelihoods require higher Kcal intake.

Related Terms: food consumption, indicators, malnutrition, nutrition security

ກິໂລກຼໍລີ

ໃນຄຳສັບວິທະຍາສາດ ໝາຍເຖິງຈຳນວນພະລັງງານທີ່ຕ້ອງການ ເພື່ອເພີ່ມອຸນະພູມຂອງນ້ຳ ໜຶ່ງກິໂລ ຈາກ ໜຶ່ງອົງສາເຊ. ໃນຄຳສັບກ່ຽວກັບອາຫານ ໝາຍເຖິງອາຫານທີ່ໃຫ້ພະລັງງານທີ່ບັນຈຸໃນອາຫານສະເພາະໃດໜຶ່ງ. ຕົວຢ່າງ: ເຂົ້າຈຳວັນນຸມີ 360 ກຼໍລີ ຕໍ່ 100 ກຸມ. ຕາມທຳມະດາແລ້ວ ຜູ້ໃຫຍ່ຕ້ອງການ 2,100 ກິໂລກຼໍລີ ຕໍ່ ມື້ ເພື່ອໃຫ້ມີພະລັງງານ ທີ່ຕ້ອງການ ໃນວິທີການດຳເນີນຊີວິດ ທີ່ມີການອອກກຳລັງກາຍໜ້ອຍ: ການດຳລົງຊີວິດທີ່ໃຊ້ແຮງງານຫຼາຍຕ້ອງການບໍລິໂພກກິໂລກຼໍລີສູງ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການບໍລິໂພກອາຫານ, ຕົວຊີ້ບອກ, ການຂາດສານອາຫານ, ການຄ້າປະກັນດ້ານໂພຊະນາການ

NOTES...

KITCHEN GARDENS

Refers to any small-scale agriculture conducted within proximate distance to the main dwelling of a household, producing crops for own consumption or sale. It is an indication the scale of cultivation, not the specific crops being grown. Also known as kitchen gardens.

Related Terms: agriculture, agricultural households

ສວນຄົວ

ໝາຍເຖິງການຜະລິດກະສິກຳຂະໜາດໜ້ອຍໃນພື້ນທີ່ໃກ້ຄຽງກັບບ່ອນຢູ່ອາໄສຂອງຄົວເຮືອນ, ການປູກພືດ ເພື່ອບໍລິໂພກເອງ ຫຼື ຂາຍ. ບົ່ງບອກເຖິງຂະໜາດຂອງການຜະລິດ ບໍ່ແມ່ນພຶດສະເພາະໃດໜຶ່ງທີ່ປູກ. ເຊິ່ງເອີ້ນວ່າ ສວນຄົວ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ກະສິກຳ, ຄົວເຮືອນກະສິກຳ

NOTES...

LEAN SEASON

A period during the calendar or agricultural year when food is in short supply, and as such is consumed in smaller quantities and/or with less frequency. Most commonly occurs at the period just prior to the harvest, when food reserves are low and access is impeded by the rainy season.

Related Terms: availability, access, consumption, chronic food insecurity, risk analysis, transitory (or seasonal) food insecurity

ລະດູການຂາດແຄນອາຫານ

ໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາຕາມປີໃນປະຕິທິນ ຫຼື ປີການຜະລິດກະສິກໍາ ທີ່ມີອາຫານບໍ່ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການໃນໄລຍະສັ້ນໆ, ແລະ ມີການບໍລິໂພກອາຫານໃນຈຳນວນປະລິມານທີ່ໜ້ອຍ ແລະ/ຫຼື ບໍ່ປົກກະຕິ. ສະພາບການດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຈະເກີດຂຶ້ນກ່ອນຊ່ວງການເກັບກ່ຽວ, ເມື່ອຈຳນວນສະບຽງອາຫານທີ່ສໍາຮອງໄວ້ ຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງສະບຽງອາຫານແມ່ນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກລຳບາກ ອັນເນື່ອງມາຈາກ ລະດູຝົນ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຫາມາໄດ້, ການເຂົ້າເຖິງ, ການບໍລິໂພກ, ການບໍ່ຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານແບບຊໍາເຮື້ອ, ການວິເຄາະຄວາມສ່ຽງ, ການບໍ່ຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານແບບຊົ່ວຄາວ (ຫຼື ຕາມລະດູການ)

NOTES...

LIVELIHOOD

The capabilities, assets (natural, human, physical, social and financial) and activities required for present-day survival and future well-being.

Related Terms: access, livelihood groups, vulnerability, vulnerable groups, food economy

ການດຳລົງຊີວິດ, ຊີວິດການເປັນຢູ່

ຄວາມອາດສາມາດ, ຊັບສິນ (ທຳມະຊາດ, ມະນຸດຊາດ, ຮ່າງກາຍ, ສັງຄົມ ແລະ ການເງິນ) ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນ ເພື່ອການຢູ່ລອດໃນຊີວິດປະຈຳວັນ ແລະ ການຢູ່ດີກິນດີໃນອະນາຄົດ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການເຂົ້າເຖິງ, ກຸ່ມຄົວເຮືອນ, ຄວາມອ່ອນໄຫວ, ກຸ່ມສ່ຽງໄພ, ການນຳໃຊ້ອາຫານຢ່າງປະຫຍັດ

NOTES...

LIVELIHOOD GROUP

A group of people or households who share common livelihood systems and strategies, access similar resources, and share similar social and cultural practices. As a function of shared and common practice, livelihood groups are generally vulnerable to similar risks. It is common to see more than one livelihood group in a specific geographical area. Livelihood Groups may undertake more than one livelihood activity in the course of a year (i.e. rice planting, casual labour, fishing, etc).

Related Terms: access, livelihoods, vulnerability, vulnerable groups

ກຸ່ມຄົວເຮືອນ

ກຸ່ມຄົນ ຫຼື ກຸ່ມຄົວເຮືອນໃດໜຶ່ງ ທີ່ຢູ່ຮ່ວມກັນໂດຍນຳໃຊ້ຍຸດທະວິທີ ແລະ ລະບົບການດຳລົງຊີວິດດ້ວຍກັນ, ມີຄວາມສາມາດ ໃນການ ເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນ, ແລະ ການປະຕິບັດກິດຈະກຳທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນະທຳ ທີ່ຄ້າຍໆກັນ. ເນື່ອງຈາກ ມີການປະຕິບັດ ກິດຈະກຳຕ່າງໆຮ່ວມກັນ, ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ກຸ່ມຄົວເຮືອນ ແມ່ນປະສົບພົບພໍ້ຄວາມສ່ຽງຕ່າງໆທີ່ຄ້າຍຄືກັນ. ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ຈະເຫັນໄດ້ວ່າ ມີຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງກຸ່ມຄົວເຮືອນ ຢູ່ໃນເຂດພື້ນທີ່ສະເພາະໃດໜຶ່ງ. ກຸ່ມຄົວເຮືອນ ອາດຈະມີ ການປະຕິບັດກິດຈະກຳ ຫຼາຍກວ່າ ໜຶ່ງກິດຈະກຳຂຶ້ນໄປ ໃນຊ່ວງໄລຍະໜຶ່ງປີ (ຕົວຢ່າງ ການປູກເຂົ້າ, ການໃຊ້ແຮງງານ, ການຫາປາ, ແລະ ອື່ນໆ).

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການເຂົ້າເຖິງ, ການດຳລົງຊີວິດ, ຄວາມອ່ອນໄຫວ, ກຸ່ມສ່ຽງໄພ

NOTES...

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

LIFESTYLE PRACTICES

Any set of behaviours, practices and activities shared by a given social group. In a food security context, usage tends to apply to behaviours which result in overweight, obesity, or increased incidence on Non-Communicable Diseases such as Type II diabetes, heart disease and cancer. Also applicable in public health contexts, such as HIV/AIDS prevention.

Related Terms: overweight, obesity

ຫຼັກປະຕິບັດໃນການດຳລົງຊີວິດ

ຫຼັກໃນການປະພຶດ, ການປະຕິບັດ ແລະ ການເຮັດກິດຈະກຳຕ່າງໆ ທີ່ໃຊ້ຮ່ວມກັນຈາກກຸ່ມຄົນໃດໜຶ່ງ. ໃນຄຸນລັກສະນະຂອງການຄ້າປະກັນ ສະບຽງອາຫານ, ການນຳໃຊ້ຫຼັກປະຕິບັດໃນການດຳລົງຊີວິດ ແມ່ນຈະເນັ້ນໃສ່ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ອາດກໍ່ໃຫ້ເກີດ ນ້ຳໜັກເກີນ, ໂລກຕຸ້ຍ, ຫຼື ການແຜ່ລາມຂອງພະຍາດ ເຊັ່ນ ໂລກເປົາຫວານປະເພດ 2, ພະຍາດຫົວໃຈ ແລະ ມາເຮັງ. ແລະ ຍັງນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປ້ອງກັນ ພະຍາດ ເຮັດສ໌ໄອວີ/ໂລກເອດ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ນ້ຳໜັກເກີນ, ໂລກຕຸ້ຍ

NOTES...

MACRONUTRIENT

Critical nutrients required in substantial amounts for humans to maintain their physical and cognitive growth and development. Refers to carbohydrates, proteins and fats, and are measured in kilocalories or grams. Macronutrients alone are inadequate for a balanced diet, and are complemented by micronutrients, which are required in much smaller quantities. Shortages of macronutrients generally lead to hunger and undernourishment.

Related Terms: balanced diet, dietary energy requirement, micronutrients

ສານອາຫານຫຼັກ

ສານອາຫານຫຼັກ ແມ່ນສານອາຫານທີ່ສຳຄັນ ເຊິ່ງຈຳເປັນສຳລັບມະນຸດເຮົາ ເພື່ອຮັກສາ ການພັດທະນາ ແລະ ການເຕີບໂຕທາງດ້ານ ແນວຄວາມຄິດ ແລະ ຮ່າງກາຍ. ໃນນັ້ນ ປະກອບມີ ຄາໂບຮາຍເດຼດ, ໂປຼຕີນ ແລະ ໄຂມັນ, ເຊິ່ງ ວັດແທກເປັນ ກິໂລກຼໍລີ ຫຼື ກຼາມ. ການບໍລິໂພກແຕ່ສານອາຫານຫຼັກ ແມ່ນບໍ່ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຄາບອາຫານທີ່ສົມດຸນ, ຕ້ອງປະກອບມີ ບັນດາຈຸລະສານອາຫານ, ໃນປະລິມານໃດໜຶ່ງ ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຮ່າງກາຍ. ການມີສານອາຫານຫຼັກ ບໍ່ພຽງພໍຕາມຄວາມຕ້ອງການ ແມ່ນຈະພາໃຫ້ເກີດມີ ຄວາມອຶດຫິວ ແລະ ການຂາດທາດບຳລຸງລ້ຽງ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຄາບອາຫານທີ່ສົມດຸນ, ຄວາມຕ້ອງການພະລັງງານຈາກຄາບອາຫານ, ຈຸລະສານອາຫານ

NOTES...

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

MALNUTRITION (MALNOURISHMENT)

Refers to all deviations from adequate nutrition, including undernutrition and over-nutrition, resulting from inadequacy of food (or excess food) relative to need and or disease. Categories of malnutrition are as follows:

- 1. Acute Malnutrition (Wasting): Acute malnutrition results in low weight in relation to height/length and/or the presence of oedema. It is often the result of a crisis or food emergency.
- 2. Chronic Malnutrition (Stunting): Food consumption is inadequate to support normal growth. Reflected by growth retardation, meaning a height-for-age score below one, two or three Standard Deviations from the reference population (mild, moderate and severe stunting respectively). It is due to chronic or temporary nutritional deficiencies during critical times (energy and/or micronutrients), and/ or it also can be the result of repeated exposure to infections or even to generally poor living conditions. It is often poverty related.
- 3. Growth retardation (Underweight): A combination of stunting and wasting, this indicator measures the prevalence of children that have a low weight in relation to other children of their age. The same metric, the Z-score and cut-points -1, -2 and -3 are used to define mild, moderate and severe underweight status are used.
- 4. Micronutrient Deficiencies: Inadequate intake of critical micronutrients (minerals and vitamins) as a result of poor diet or food utilization. Micronutrient deficiencies increase risks of infectious diseases and weaken immune systems.
- 5. Overnutrition: Excessive consumption of macronutrients, resulting in excess body weight and/or poor physical and metabolic function. Obesity refers to an advanced form of Overnutrition. Causes include dietary, economic, social and lifestyle related factors.

Related Terms: balanced diet, macronutrient, micronutrient, nutrition, nutritional status, nutrition security, overweight, obesity, undernourishment, z-score

NOTES...

ການຂາດສານອາຫານ (ການຂາດທາດບໍາລຸງລ້ຽງ)

ການຂາດສານອາຫານ ແມ່ນໝາຍເຖິງສະພາວະຄວາມບໍ່ແນ່ນອນທາງດ້ານການມີໄພຊະນາການທີ່ພຽງພໍ, ລວມທັງສະພາວະ ໄພຊະນາການ ຕ່ຳ ແລະ ສູງເກີນໄປ, ອັນເນື່ອງມາຈາກ ການມີອາຫານບໍ່ພຽງພໍ (ຫຼື ຫຼາຍເກີນໄປ) ທີ່ພົວພັນເຖິງຄວາມຕ້ອງການ ຫຼື ພະຍາດ. ການຂາດສານອາຫານ ແມ່ນໄດ້ແຍກອອກເປັນປະເພດຕ່າງໆລຸ່ມນີ້:

- ການຂາດສານອາຫານແບບກະທັນຫັນ (ຈ່ອຍຜອມ): ກໍ່ໃຫ້ເກີດມີນ້ຳໜັກຕ່ຳ ເຊິ່ງພົວພັນເຖິງ ຄວາມສູງ/ຄວາມຍາວ ແລະ/ຫຼື ການເຮັດໃຫ້ເກີດມີໂລກບວມ. ສະພາບການດັ່ງກ່າວ ຈະມັກກໍ່ໃຫ້ເກີດ ວິກິດການ ຫຼື ຄວາມຕ້ອງການອາຫານໃນພາວະສຸກເສີນ.
- ການຂາດສານອາຫານແບບຊ້ຳເຮື້ອ (ເຕ້ຍ): ການບໍລິໂພກອາຫານບໍ່ພຽງພໍກັບການຈະເລີນເຕີບໂຕໃນລະດັບປົກກະຕິ. ເປັນຜົນສະທ້ອນທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດການຈະເລີນເຕີບໂຕຊ້າກວ່າປົກກະຕິ, ໝາຍຄວາມວ່າ ຕົວເລກຄະແນນຂອງ ຄວາມສູງ-ກັບ-ອາຍຸ ແມ່ນຕ່ຳກວ່າ 1, 2 ຫຼື 3 ຕາມເກນມາດຕະຖານ ໂດຍທຽບໃສ່ຈຳນວນພົນລະເມືອງທີ່ອ້າງອີງ (ເຕ້ຍໃນລະດັບ ຕ່ຳ,ປານກາງ ຫຼື ສູງ, ຕາມລຳດັບ). ມັນອາດເກີດມາຈາກ ການຂາດໄພຊະນາການແບບຊ້ຳເຮື້ອ ຫຼື ຊົ່ວຄາວ ໃນຊ່ວງໄລຍະເກີດມີວິກິດການ (ຂາດພະລັງງານ ແລະ/ຫຼື ຈຸລະສານອາຫານ), ແລະ/ຫຼື ອາດເກີດມາຈາກ ການຕິດເຊື້ອພະຍາດຢູ່ເລື້ອຍໆ ຫຼື ສະພາບເງື່ອນໄຂ ການດຳລົງຊີວິດມີຄວາມລຳບາກ. ເຊິ່ງມັກຈະກ່ຽວຂ້ອງກັບຄວາມທຸກຈົນ.
- ການຈະເລີນເຕີບໂຕຊ້າ (ນ້ຳໜັກຫຼຸດ): ສະພາບດັ່ງກ່າວແມ່ນເກີດຈາກ ການຂາດສານອາຫານແບບຊ້ຳເຮື້ອ (ເຕ້ຍ) ແລະ ການຂາດສານອາຫານແບບກະທັນຫັນ (ຈ່ອຍ) ພ້ອມໆກັນ, ຕົວຊີ້ບອກດັ່ງກ່າວ ຈະບົ່ງບອກໃຫ້ເຫັນ ອັດຕາຊຸກຊຸມຂອງເດັກນ້ອຍ ທີ່ມີນ້ຳໜັກຕ່ຳ ເຊິ່ງອາດພົວພັນເຖິງອາຍຸຂອງເຂົາເຈົ້າ. ໃນການວັດແທກແບບແມທຣິກ, ຄ່າບ່ຽງເບນຕົວຈິງ ແລະ ຈຸດຕັດ ຈະນຳໃຊ້ຄ່າ -1, -2, ແລະ -3 ເຂົ້າໃນການກຳນົດຫາລະດັບຂອງນ້ຳໜັກທີ່ຕ່ຳ, ປານກາງ ຫຼື ສູງເກີນໄປ.
- ການຂາດຈຸລະສານອາຫານ: ການບໍລິໂພກຈຸລະສານອາຫານທີ່ສຳຄັນບໍ່ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການ (ບັນດາແຮ່ທາດ ແລະ ວິຕາມິນ) ອັນເນື່ອງມາຈາກ ຄາບອາຫານບໍ່ພຽງພໍ ຫຼື ການນຳໃຊ້ສະບຽງອາຫານບໍ່ດີເທົ່າທີ່ຄວນ. ການຂາດຈຸລະສານອາຫານ ແມ່ນເປັນສາຍເຫດ ທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມສ່ຽງຕໍ່ພະຍາດຕິດແປດເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ລະບົບຂອງພູມຕ້ານທານຂອງຮ່າງກາຍຕ່ຳລົງ.
- ສະພາບໄພຊະນາການສູງເກີນ: ການບໍລິໂພກສານອາຫານຫຼັກເກີນຄວາມຕ້ອງການ, ເຮັດໃຫ້ນ້ຳໜັກຂອງຮ່າງກາຍສູງເກີນໄປ ແລະ/ຫຼື ລະບົບເຮັດວຽກຂອງຮ່າງກາຍ ຫຼື ການຍ່ອຍອາຫານ ບໍ່ສົມບູນແບບ. ໂລກຕຸ້ຍ ແມ່ນໝາຍເຖິງຮູບແບບທີ່ກ້າວໜ້າຂອງ ສະພາບ ໄພຊະນາການສູງເກີນ. ສາຍເຫດ ແມ່ນມາຈາກຫຼາຍປັດໃຈດ້ວຍກັນ ເຊັ່ນ ການກິນອາຫານ, ສະພາບແວດລ້ອມທາງເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ຮູບແບບການດຳລົງຊີວິດ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຄາບອາຫານທີ່ສົມດຸນ, ສານອາຫານຫຼັກ, ຈຸລະສານອາຫານ, ໄພຊະນາການ, ສະພາບໄພຊະນາການ, ການຄຳປະກັນດ້ານໄພຊະນາການ, ນ້ຳໜັກເກີນ, ໂລກຕຸ້ຍ, ການຂາດທາດບໍາລຸງລ້ຽງ, ຄ່າບ່ຽງເບນຕົວຈິງ

NOTES...

Related Terms: balanced diet, macronutrient, micronutrient, nutrition, nutritional status, nutrition security, undernourishment

ຈຸລະສານອາຫານ

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຄາບອາຫານທີ່ສົມດຸນ, ສານອາຫານຫຼັກ, ຈຸລະສານອາຫານ, ໂພຊະນາການ, ສະພາບໂພຊະນາການ, ການຄ້າປະກັນດ້ານໂພຊະນາການ, ການຂາດທາດບໍາລຸ້ງ

NOTES...

MICRONUTRIENT DEFICIENCIES

Inadequate intake of critical micronutrients (most often including Vitamin A, D, iron, iodine, zinc) as a result of poor diet or food utilization. Micronutrient deficiencies increase risks of infectious diseases and weaken immune systems. Examples of how deficiencies are calculated by FAO are as follows :

1. Iron: Animal iron dietary availability is the sum of iron derived from animal products (i. e. meat, milk, fish, animal fats, eggs). The vegetal iron availability is derived from vegetable products (i. e. cereals, pulses, roots and tubers, vegetable oils, fruits, vegetables, etc.). Dietary availability of iron is calculated by converting the amount of food available for human consumption as estimated by the FAO Food Balance Sheets in equivalents of iron content.

2. Vitamin A: The dietary availability of vitamin A is calculated by converting the amount of food available for human consumption as estimated by the FAO Food Balance Sheets in equivalent of Vitamin A (micrograms of retinol activity equivalent - RAE).

Related Terms: balanced diet, macronutrient, micronutrient, nutrition, nutritional status, nutrition security, undernourishment

NOTES...

Related Terms: mortality rate

ອັດຕາການເປັນພະຍາດ

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ອັດຕາການຕາຍ

NOTES...

MORTALITY RATE

Percentage of people who die from the illness over a specific period of time (e.g., 20 deaths per 100,000 people per year equals a 0.02% mortality rate).

Related Terms: morbidity rate

ອັດຕາການຕາຍ

ເປີເຊັນຂອງຄົນທີ່ເສຍຊີວິດຈາກ ການເຈັບປວຍ ໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາໃດໜຶ່ງ (ຕົວຢ່າງ ເສຍຊີວິດ 20 ຄົນ ຈາກທັງໝົດ 100,000 ຄົນ ເຊິ່ງມີອັດຕາການຕາຍຢູ່ 0.02 ເປີເຊັນ)

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ອັດຕາການເປັນພະຍາດ

NOTES...

MULTI INDICATOR CLUSTER SURVEY (MICS)

A UNICEF-supported process which furthers national collection and analysis of household level data for the purposes of the monitoring the situation of children and women. The MICS process produces statistically sound and internationally comparable estimates of a range of indicators in the areas of health, education, nutrition, child protection and HIV/AIDS.

Related Terms: information needs, CFSVA.

ການສຳຫຼວດແມ່ແລະເດັກ, ໂພຊະນາການ ແຫ່ງຊາດ

ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກ ອົງການ ອຸຍນິເຊຟ ໃນການເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນຂອງຄົວເຮືອນໃນລະດັບປະເທດ ເພື່ອແນໃສ່ການຕິດຕາມ ສະພາບການກ່ຽວກັບ ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍ. ຂະບວນການສຳຫຼວດດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຜະລິດຂໍ້ມູນທາງດ້ານສະຖິຕິ ແລະ ຕົວເລກຄາດຄະເນ ທີ່ສາມາດສົມທຽບໃນລະດັບສາກົນໄດ້ ບໍ່ວ່າຈະເປັນຕົວຊີ້ບອກກ່ຽວກັບຂະແໜງການສາທາລະນະສຸກ, ການສຶກສາ, ໂພຊະນາການ, ການປົກປ້ອງເດັກນ້ອຍ ແລະ ພະຍາດເຮັດສໄອວີ/ໄລກເອດ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຂໍ້ມູນ, ການປະເມີນການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ຄວາມສ່ຽງແບບຄົບຊຸດ

NOTES...

NET DOMESTIC AVAILABILITY

The total amount of food available from all sources, including domestic production, government reserves, commercial imports and food aid. Food used for industrial purposes, animal feed and losses are excluded from this total. Calculated at the national level.

Related Terms: availability, agricultural production, food availability.

ການມີອາຫານບໍລິໂພກພາຍໃນສຸດທິ

ຈຳນວນອາຫານທັງໝົດທີ່ມີຈາກທຸກໆແຫຼ່ງອາຫານ, ລວມທັງ ການຜະລິດພາຍໃນ, ຄັງແຮຂອງລັດຖະບານ, ການນຳເຂົ້າສິນຄ້າທາງການຄ້າ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານອາຫານ. ອາຫານທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດອຸດສາຫະກຳ, ອາຫານສັດ ແລະ ການສູນເສຍຕ່າງໆ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ລວມເຂົ້າໃນຈຳນວນອາຫານທັງໝົດທີ່ໄດ້ກ່າວມາ. ເຊິ່ງຄິດໄລ່ໃນລະດັບປະເທດ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຫາມາໄດ້, ຜົນຜະລິດກະສິກຳ, ການມີສະບຽງອາຫານ

NOTES...

NON TIMBER FOREST PRODUCTS (NTFPS)

A broad category which refers to all food, fuel, fibre and medicinal products sourced from commonly held natural resources. This may include bamboo, birds, vegetables, animals, mushrooms, insects, honey and more. For rural populations in SE Asia, this can constitute a vital source of dietary diversity.

Related Terms: access, food access, food culture, food traditions

ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ

ໂດຍລວມແລ້ວຈະແມ່ນ ປະເພດສິ່ງຂອງທີ່ເປັນອາຫານ, ນ້ຳມັນ, ສິນຄ້າທີ່ເປັນໄຍ ແລະ ຢາຮັກສາໂລກ ທຸກໆປະເພດທີ່ເປັນ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ. ເຊິ່ງລວມມີ ໄມ້ໄຜ່, ນົກ, ຜັກ, ສັດ, ເຫັດ, ແມງໄມ້, ນ້ຳເຜິ້ງ ແລະ ອື່ນໆ. ສຳລັບ ພົນລະເມືອງເຂດຊົນນະບົດ ທີ່ຢູ່ໃນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້, ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ຖືວ່າເປັນແຫຼ່ງອາຫານທີ່ສຳຄັນທີ່ໃຫ້ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານທັນຍາຫານ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການເຂົ້າເຖິງ, ການເຂົ້າເຖິງສະບຽງອາຫານ, ວັດທະນະທຳການກິນອາຫານ, ປະເພນີການກິນອາຫານ

NOTES...

NOURISHMENT

The process through which a human body draws nutrients it requires from food intake. Also refers to foods that provide nutritive value to the body.

Related Terms: balanced diet, nutrition, macronutrient, micronutrients

ທາດບຳລຸງລ້ຽງ

ຂະບວນການໃດໜຶ່ງ ທີ່ຮ່າງກາຍຂອງຄົນເຮົາຈະສ້າງທາດບຳລຸງລ້ຽງທີ່ຈຳເປັນ ຈາກການບໍລິໂພກອາຫານ. ແລະ ຍັງໝາຍເຖິງ ອາຫານຕ່າງໆ ທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານໂພຊະນາການຕໍ່ຮ່າງກາຍ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ອາຫານທີ່ມີຄວາມສົມດຸນ, ໂພຊະນາການ, ສານອາຫານຫຼັກ, ຈຸລະສານອາຫານ

NOTES...

Related Terms: balanced diet, macronutrient, micronutrient, nourishment,

ສານອາຫານ

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການເຂົ້າເຖິງ, ການເຂົ້າເຖິງສະບຽງອາຫານ, ວັດທະນະທຳການກິນອາຫານ, ປະເພນີການກິນອາຫານ

NOTES...

NUTRIENT INTAKE

The process through which a body absorbs nutrients, usually through consumption of food in solid and liquid form. Also the total measure of all nutrients consumed by an individual.

Related Terms: balanced diet, macronutrient, micronutrient, nourishment, nutrient

ການບໍລິໂພກອາຫານ

ຂະບວນການໃດໜຶ່ງທີ່ຮ່າງກາຍດູດຊຶມເອົາສານອາຫານ, ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ແມ່ນຈາກການບໍລິໂພກອາຫານ
ໃນຮູບແບບຂອງແຂງ ແລະ ຂອງເຫຼວ. ແລະ ຍັງໝາຍເຖິງ ປະລິມານທັງໝົດຂອງສານອາຫານທີ່ໄດ້ບໍລິໂພກ
ໂດຍບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ອາຫານທີ່ມີຄວາມສົມດຸນ, ສານອາຫານຫັກ, ຈລະສານອາຫານ, ທາດບຳລາລ້ຽງ, ສານອາຫານ

NOTES...

Page 113

NUTRITION

The provision of food and its utilization, with the purpose of supporting growth, maintenance and general wellbeing of the body. Nutritional status has demonstrable links with health status, and thus health and nutrition are often linked. Other important linkages include relationships between nutrition and: (1) physical activity, development and work capacity; (2) mental activity, development and educational performance; (3) social behaviour and cultural practices, etc.

Related Terms: balanced diet, malnutrition, macronutrient, micronutrient, nourishment, nutrient, nutritional status, nutrition security, undernourishment

ໂພຊະນາການ

ການກະກຽມອາຫານ ແລະ ການນຳໃຊ້ສະບຽງອາຫານ, ໂດຍມີຈຸດປະສົງແນໃສ່ເສີມສ້າງ ການຈະເລີນເຕີບໂຕ, ການບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ການຢູ່ດີກິນດີຂອງຮ່າງກາຍ. ສະພາບໂພຊະນາການ ທີ່ມີສ່ວນພົວພັນກັບ ສະພາບສຸຂະພາບ, ແລະ ສຸຂະພາບ ແລະ ໂພຊະນາການ ກໍ່ມີສ່ວນພົວພັນກັນເຊັ່ນດຽວກັນ. ສາຍພົວພັນທີ່ສຳຄັນດ້ານອື່ນໆ ແມ່ນການພົວພັນລະຫວ່າງ ໂພຊະນາການ ແລະ:(1) ການເຮັດກິດຈະກຳ, ການພັດທະນາ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການເຮັດວຽກ; (2) ການໃຊ້ແນວຄວາມຄິດ, ການພັດທະນາ ແລະ ຜົນການສຶກສາ; (3) ການປະພຶດທາງສັງຄົມ ແລະ ການປະຕິບັດທາງດ້ານວັດທະນະທຳຕ່າງໆ, ແລະ ອື່ນໆ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ອາຫານທີ່ມີຄວາມສົມດຸນ, ການຂາດສານອາຫານ, ສານອາຫານຫຼັກ, ຈຸລະສານອາຫານ, ທາດບຳລຸງລ້ຽງ, ສານອາຫານ, ສະພາບໂພຊະນາການ, ການຄ້າປະກັນດ້ານໂພຊະນາການ, ການຂາດທາດບຳລຸງລ້ຽງ

NOTES...

NUTRITION SECURITY

Nutrition security exists when all people at all times consume food of sufficient quantity and quality in terms of variety, diversity, nutrient content and safety to meet their dietary needs and food preferences for an active and healthy life, coupled with a sanitary environment, adequate health, education and care. (FAO/AGN 2012)

Related Terms: food security, food and nutrition security

ການຄ້າປະກັນດ້ານໂພຊະນາການ

ການຄ້າປະກັນດ້ານໂພຊະນາການ ແມ່ນເກີດຂຶ້ນໄດ້ເມື່ອທຸກໆຄົນໃນທຸກໆຊ່ວງເວລາ ເຂົາເຈົ້າສາມາດບໍລິໂພກອາຫານໄດ້ຢ່າງພຽງພໍ ບໍ່ວ່າຈະເປັນທາງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ເຊິ່ງມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ, ຄວາມສົມບູນທາງດ້ານສານອາຫານ ແລະ ຄວາມປອດໄພ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານໂພຊະນາການ ແລະ ຄຸນລັກສະນະການກິນອາຫານ ເພື່ອການດຳລົງຊີວິດທີ່ມີສຸຂະພາບ ແລະ ມີຊີວິດຊີວາ, ໂດຍປະກອບມີ ສະພາບແວດທີ່ຖືກຫຼັກອະນາໄມ, ສຸຂະພາບສົມບູນ, ການສຶກສາ ແລະ ການເບິ່ງແຍງດູແລທີ່ດີ. (ອົງການ FAO/AGN 2012)

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ, ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການ

NOTES...

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

NUTRITION SURVEILLANCE

All systems related to the collection, analysis and dissemination of nutritional data, usually collected at the national and provincial level. A standard component of monitoring and evaluation, planning processes, and development of baseline studies. Focused on but not limited to anthropometric data. Often conducted through national health service systems.

Related Terms: information needs, malnutrition

ການເຝົ້າລະວັງທາງດ້ານໂພຊະນາການ

ລະບົບຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການເກັບກຳ, ການວິເຄາະ ແລະ ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນທາງດ້ານໂພຊະນາການ, ປົກກະຕິແລ້ວ ແມ່ນເກັບຂໍ້ມູນ ໃນລະດັບຊາດ ແລະ ລະດັບແຂວງ. ອົງປະກອບມາດຕະຖານຂອງການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນຜົນ, ຂະບວນການວາງແຜນ, ແລະ ການພັດທະນາຂອງການສຶກສາວິໄຈເສັ້ນບັນຖັດຖານຂໍ້ມູນ. ເຊິ່ງມັກຈະໃຊ້ລະບົບການບໍລິການສຸຂະພາບ ແຫ່ງຊາດ ເປັນການຕິດຕາມ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານຂໍ້ມູນ, ການຂາດສານອາຫານ

NOTES...

Synonymous with dietary diversity. The sum of the number of different foods or food groups consumed by an individual or household over a specific time period. This is sometimes weighted by the frequency of consumption.

Related Terms: dietary diversity, food consumption scores

ມີຄວາມໝາຍຄືກັນກັບ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງທັນຍາຫານ. ຜົນລວມຂອງຈຳນວນອາຫານທີ່ແຕກຕ່າງ ຫຼື ກຸ່ມ
ດ້ານສະບຽງອາຫານ ທີ່ບໍ່ລົໂພກໂດຍບຸກຄົນ ຫຼື ຄົວເຮືອນ ໃນໄລຍະເວລາມດໜຶ່ງ. ບາງຄັ້ງ ຈຳນວນການບໍ່ລົໂພກອາຫານ
ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ຍ້ອນຄວາມຖີ່ໃນການບໍ່ລົໂພກ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຄວາມຫາກຫາຍທາງທັນຍາຫານ, ຄະແນນການບໍລິໂພກອາຫານ

NOTES...

NUTRITIONAL STATUS

The physiological state of an individual that results from the relationship between nutrient intake and requirements and from the body’s ability to digest, absorb and use these nutrients.

A summary of key nutritional status issues for children and adults is as follows:

Children:

- Prevalence of underweight in children under five years: The proportion of children under-five with weight less than that of 2 standard deviations below the median of weight-for-age of the reference population as adopted by the World Health Organization.
- Prevalence of stunting in children under five years: The proportion of children under-five with height or stature less than that of 2 standard deviations below the median of height or stature-for-age of the reference population as adopted by the World Health Organization.
- Prevalence of wasting in children under five years: The proportion of children under-five with weight below the median of weight-for-height or stature of the reference population as adopted by the World Health Organization.
- Prevalence of overweight in children under five years: The proportion of children under-five with weight above the median of weight-for-height or stature of the reference population as adopted by the World Health Organization.

Adults:

- Prevalence of underweight in adults: The proportion of underweight in adults refers to the adult population falling below 18.5 Body Mass Index (BMI).
- Prevalence of overweight in adults: The proportion of overweight in adults refers to the adult population with BMI 25 and above.
- Prevalence of obesity in adults: The proportion of obesity in adults refers to the adult population with BMI 30 and above.

Related Terms: balanced diet, BMI, malnutrition, macronutrient, micronutrient, nourishment, nutrient, nutrition security, undernourishment, z-score

NOTES...

ສະພາບໂພຊະນາການ

ສະຖານະພາບທາງດ້ານຮ່າງກາຍຂອງບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ທີ່ມີຜົນມາຈາກສາຍພົວພັນລະຫວ່າງ ການບໍລິໂພກສານອາຫານ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການສານອາຫານຂອງຮ່າງກາຍ ທີ່ສາມາດຍ່ອຍ, ດູດຊຶມ ແລະ ນຳໃຊ້ສານອາຫານຕ່າງໆເຫຼົ່ານັ້ນ.

ບັນຫາສະພາບດ້ານໂພຊະນາການທີ່ສຳຄັນ ສຳລັບ ເດັກນ້ອຍ ແລະ ຜູ້ສູງອາຍຸ ໄດ້ສະຫຼຸບສັງລວມຕັ້ງລຸ່ມນີ້:

ເດັກນ້ອຍ:

- ການຊຸກຊຸມຂອງການມີນ້ຳໜັກຫຼຸດໃນເດັກນ້ອຍ ທີ່ມີອາຍຸ ຕ່ຳກວ່າ 5 ປີ: ອັດຕາສ່ວນຂອງເດັກນ້ອຍ ອາຍຸຕ່ຳກວ່າ 5 ປີ ທີ່ມີ ນ້ຳໜັກໜ້ອຍກວ່າ ຄ່າປ່ຽງເບນມາດຕະຖານ ເຊິ່ງຕ່ຳກວ່າຄ່າກາງ ຂອງນ້ຳໜັກ-ກັບ-ອາຍຸ ສຳລັບກຸ່ມພົນລະເມືອງທີ່ໄດ້ອ້າງອີງ ໂດຍເປັນທີ່ຍອມຮັບໃນການນຳໃຊ້ ຈາກອົງການອານະໄມໂລກ.
- ການຊຸກຊຸມຂອງການບໍ່ຄ້ຳປະກັນແບບຊ້ຳເຮື້ອ ຫຼື ເຕ້ຍ ໃນເດັກນ້ອຍ ອາຍຸຕ່ຳກວ່າ 5 ປີ: ອັດຕາສ່ວນຂອງເດັກນ້ອຍ ອາຍຸຕ່ຳກວ່າ 5 ປີ ທີ່ມີຄວາມສູງ ຫຼື ສັດສ່ວນສູງ ຕ່ຳກວ່າ ຄ່າປ່ຽງເບນມາດຕະຖານ ເຊິ່ງຕ່ຳກວ່າຄ່າກາງ ຂອງຄວາມສູງ ຫຼື ສັດສ່ວນຄວາມສູງ-ກັບ-ອາຍຸ ສຳລັບກຸ່ມພົນລະເມືອງທີ່ໄດ້ອ້າງອີງ ໂດຍເປັນທີ່ຍອມຮັບໃນການນຳໃຊ້ ຈາກອົງການອານະໄມໂລກ.
- ການຊຸກຊຸມຂອງການບໍ່ຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ ຫຼື ຈ່ອຍຜອມ ໃນເດັກນ້ອຍ ອາຍຸຕ່ຳກວ່າ 5 ປີ: ອັດຕາສ່ວນຂອງເດັກນ້ອຍ ອາຍຸຕ່ຳກວ່າ 5 ປີ ທີ່ມີນ້ຳໜັກ ຕ່ຳກວ່າຄ່າກາງ ຂອງນ້ຳໜັກ-ກັບ-ລວງສູງ ຫຼື ສັດສ່ວນຄວາມສູງ ສຳລັບກຸ່ມພົນລະເມືອງ ທີ່ໄດ້ອ້າງອີງ ໂດຍເປັນທີ່ຍອມຮັບໃນການນຳໃຊ້ ຈາກອົງການອານະໄມໂລກ.
- ການຊຸກຊຸມຂອງການມີນ້ຳໜັກເກີນ ໃນເດັກນ້ອຍ ທີ່ມີອາຍຸ ຕ່ຳກວ່າ 5 ປີ: ອັດຕາສ່ວນຂອງເດັກນ້ອຍ ອາຍຸຕ່ຳກວ່າ 5 ປີ ທີ່ມີນ້ຳໜັກ ສູງກວ່າຄ່າກາງ ຂອງນ້ຳໜັກ-ກັບ-ລວງສູງ ຫຼື ສັດສ່ວນຄວາມສູງ ສຳລັບກຸ່ມພົນລະເມືອງທີ່ໄດ້ອ້າງອີງ ໂດຍ ເປັນທີ່ຍອມຮັບໃນການນຳໃຊ້ ຈາກອົງການອານະໄມໂລກ.

ຜູ້ສູງອາຍຸ:

- ການຊຸກຊຸມຂອງການມີນ້ຳໜັກຫຼຸດໃນຜູ້ສູງອາຍຸ: ອັດຕາສ່ວນຂອງການມີນ້ຳໜັກຫຼຸດໃນຜູ້ສູງອາຍຸ ໂດຍອີງໃສ່ ຈຳນວນ ພົນລະເມືອງຜູ້ສູງອາຍຸ ທີ່ມີຄ່າຕ່ຳກວ່າ ຄ່າ 18.5 ຂອງດັດສະນີມວນສານ (BMI).
- ການຊຸກຊຸມຂອງການມີນ້ຳໜັກເກີນໃນຜູ້ສູງອາຍຸ: ອັດຕາສ່ວນຂອງການມີນ້ຳໜັກເກີນໃນຜູ້ສູງອາຍຸ ໂດຍອີງໃສ່ ຈຳນວນ ພົນລະເມືອງຜູ້ສູງອາຍຸ ທີ່ມີຄ່າສູງກວ່າ ຫຼື ເທົ່າກັບ ຄ່າ 25 ຂອງດັດສະນີມວນສານ (BMI).
- ການຊຸກຊຸມຂອງໂລກດ້ຍໃນຜູ້ສູງອາຍຸ: ອັດຕາສ່ວນຂອງການເປັນພະຍາດດ້ຍໃນຜູ້ສູງອາຍຸ ໂດຍອີງໃສ່ ຈຳນວນ ພົນລະເມືອງຜູ້ສູງອາຍຸ ທີ່ມີຄ່າສູງກວ່າ ຫຼື ເທົ່າກັບ ຄ່າ 30 ຂອງດັດສະນີມວນສານ (BMI).

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ອາຫານທີ່ມີຄວາມສົມດຸນ, ດັດສະນີມວນສານຮ່າງກາຍ, ສານອາຫານຫຼັກ, ຈຸລະສານອາຫານ, ການບຳລຸງລ້ຽງ, ສານອາຫານ, ການຄ້ຳປະກັນດ້ານໂພຊະນາການ, ການຂາດທາດບຳລຸງລ້ຽງ, ຄ່າປ່ຽງເບນຕົວຈິງ

NOTES...

OBESITY

For adults, obesity refers to populations with a Body Mass Index (BMI) score of 30 and above, compared to a normal range of 18.5 to 25.

Related Terms: balanced diet, BMI, lifestyle practices, malnutrition, macronutrient, micronutrient, nutrition security nutritional status, overnutrition

ໂລກຕຸ້ຍ

ສໍາລັບ ຜູ້ສູງອາຍຸ, ໂລກຕຸ້ຍ ແມ່ນໝາຍເຖິງ ກຸ່ມພົນລະເມືອງທີ່ມີຕົວເລກດັດສະນີມວນສານຮ່າງກາຍ ຕັ້ງແຕ່ 30 ຂຶ້ນໄປ, ຖ້າທຽບໃສ່ ລະດັບປົກະຕິ ແມ່ນມີຕົວເລກຢູ່ລະຫວ່າງ 18.5-25.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ: ອາຫານທີ່ມີຄວາມສົມດຸນ, ດັດສະນີມວນສານຮ່າງກາຍ, ຫຼັກປະຕິບັດຮູບແບບການດໍາລົງຊີວິດ, ການຂາດສານ ອາຫານ, ສານອາຫານຫຼັກ, ຈຸລະສານອາຫານ, ການຄ້າປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ, ສະພາບໂພຊະນາການ, ພາວະໂພຊະນາການເກີນ

NOTES...

OVERNUTRITION

Individual food consumption in excess of requirements, resulting in adult Body Mass Index (BMI) scores of 25-30, compared to a normal range of 18.5 to 25.

Related Terms: balanced diet, BMI, lifestyle practices, malnutrition, macronutrient, micronutrient, nutrition security nutritional status, obesity

ພາວະໂພຊະນາການເກີນ

ການບໍລິໂພກອາຫານຂອງບຸກຄົນ ທີ່ເກີນກວ່າຄວາມຕ້ອງການ, ເຊິ່ງມີ ຕົວເລກດັດສະນີມວນສານຮ່າງກາຍ ໃນລະຫວ່າງ 25-30, ຖ້າທຽບໃສ່ລະດັບປົກກະຕິ ແມ່ນມີຕົວເລກຢູ່ລະຫວ່າງ 18.5-25.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ອາຫານທີ່ມີຄວາມສົມດຸນ, ດັດສະນີມວນສານຮ່າງກາຍ, ຫຼັກປະຕິບັດຮູບແບບການດໍາລົງຊີວິດ, ການຂາດສານອາຫານ, ສານອາຫານຫຼັກ, ຈຸລະສານອາຫານ, ການຄ້າປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ, ສະພາບໂພຊະນາການ, ໂລກຕຸ້ຍ

NOTES...

POST-HARVEST RICE

The net harvest of rice that is fit human consumption, factoring losses accrued during threshing, drying and storage, and pest-related losses. Also known as ‘recovery rate’.

Related Terms: agricultural production, agricultural productivity.

ເຂົ້າຫຼັງການເກັບກ່ຽວ

ການເກັບກ່ຽວເຂົ້າສຸດທິ ເພື່ອການບໍລິໂພກຂອງມະນຸດ, ເຊິ່ງຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍຈາກການຟາດເຂົ້າ, ການຕາກແຫ້ງເຂົ້າ ແລະ ການເກັບຮັກສາເຂົ້າ, ແລະ ການສູນຈາກສັດຕູພືດ. ແລະ ກໍຮູ້ກັນວ່າແມ່ນ “ອັດຕາການຟື້ນຟູ”.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຜະລິດກະສິກໍາ, ຜົນຜະລິດກະສິກໍາ

NOTES...

PREVALENCE

The extent to which a particular factor or experience is shared across a population. That is, the number of people within a total population who share the same circumstances.

Related Terms: indicators, primary data, proxy indicator, secondary data

ການຊຸກຊຸມ ຫຼື ອັດຕາຊຸກຊຸມ

ລັກສະນະຂອບເຂດທີ່ມີປັດໃຈ ຫຼື ປະສົບການສະເພາະ ທີ່ພົນລະເມືອງໄດ້ປະສົບພົບພ້ຮ່ວມກັນ. ເຊິ່ງແມ່ນ ຈຳນວນຄົນ ຈາກຈຳນວນ ພົນລະເມືອງທຳໜຶ່ງ ທີ່ປະສົບກັບສະພາບເຫດການທີ່ຄ້າຍຄືກັນ.

ຄຳສັບກ່າວຂ້ອງ: ຕົວຊີ້ບອກ, ຂໍ້ມູນພື້ນຖານ, ຕົວຊີ້ບອກທີ່ເປັນຕົວແທນ, ຂໍ້ມູນມີສອາ

NOTES...

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

Related Terms: indicators, initial assessment, proxy indicator, secondary data, household income and expenditure survey.

ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ເກັບກຳຄັ້ງທຳອິດຈາກກຸ່ມພື້ນລະເມືອງເປົ້າໝາຍ. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນພື້ນຖານ ອາດຈະມີຫຼາຍວິທີດ້ວຍກັນ, ໃນນັ້ນລວມມີ ການສຳພາດ ແລະ ແບບສອມຖາມ ທີ່ດຳເນີນປະຕິບັດໂດຍ ຜູ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ, ຄົວເຮືອນ ແລະ ບາຄົນ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຕົວຊີ້ບອກ, ການປະເມີນຜົນເບື້ອງຕົ້ນ, ຕົວຊີ້ບອກທີ່ເປັນຕົວແທນ, ຂໍ້ມູນມືສອງ, ລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນ ແລະ ການສໍາຫວດຄໍາໃຊ້ຈ່າຍ

NOTES...

Related Terms: situation analysis, initial assessment

ໃນຂອບເຂດນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານ, ປະເດັມໃດໜຶ່ງ ຫຼື ປະເດັມຕ່າງໆ ທີ່ຖືວ່າມີຄວາມສໍາຄັນທີ່ສຸດ ຫຼື ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ເປັນພິເສດ ແລະ ຕ້ອງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດ່ວນ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການວິເຄາະສະພາບການ, ການປະເມີນຜົນເບື້ອງຕົ້ນ

NOTES...

PROXY INDICATOR

An indirect means of measuring a variable that cannot be measured directly. They provide information about a factor indirectly. For example, expenditure on food may be a proxy for food consumption.

Related Terms: indicator, information needs, primary data, quantitative

ຕົວຊີ້ບອກທີ່ເປັນຕົວແທນ

ຄ່າທາງອ້ອມ ທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການວັດແທກຕົວແທນ ທີ່ບໍ່ສາມາດວັດແທກໂດຍຕົງໄດ້. ເຊິ່ງຈະໃຫ້ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບປັດໃຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍທາງອ້ອມ. ຕົວຢ່າງ ການໃຊ້ຈ່າຍດ້ານສະບຽງອາຫານ ອາດໃຊ້ເປັນຕົວແທນໃຫ້ ການບໍລິໂພກອາຫານ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຕົວຊີ້ບອກ, ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານຂໍ້ມູນ, ຂໍ້ມູນພື້ນຖານ, ດ້ານປະລິມານ

NOTES...

Observations that are categorical rather than numerical; they often involve attitudes, perceptions and intentions. Qualitative data often helps understand the context of things.

Related Terms: indicator, information needs, primary data, quantitative

ຂໍ້ມູນທາງດ້ານຄຸນນະພາບ

ບັນດາຂໍສັງເກດທີ່ໄດ້ແຍກເປັນລຳດັບປະເພດ ທີ່ບໍ່ແມ່ນຕົວເລກ; ໃນນັ້ນ ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບທັດສະນະຄະຕິ, ການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຄວາມຕັ້ງໃຈ. ຂໍ້ມູນທາງດ້ານຄຸນນະພາບ ແມ່ນຈະຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າໃຈສະພາບການທີ່ຫຍຸ້ງຍາກສັບສົນ ໄດ້ດີຂຶ້ນ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຕົວຊີ້ບອກ, ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານຂໍ້ມູນ, ຂໍ້ມູນພື້ນຖານ, ດ້ານປະລິມານ

NOTES...

QUANTITATIVE DATA

Measurements of quantities, amounts or ranges, expressed as numbers that can be analyzed using statistical methods and models. Quantitative data indicates the absolute number and percentage of people sharing common characteristics.

Related Terms: indicator, information needs, primary data, qualitative

ຂໍ້ມູນທາງດ້ານປະລິມານ

ການວັດແທກທາງດ້ານປະລິມານ, ຈຳນວນ ຫຼື ລະດັບຂອບເຂດ, ເຊິ່ງສະແດງອອກມາເປັນຕົວເລກ ທີ່ສາມາດວິເຄາະໄດ້ ໂດຍນຳໃຊ້ຮູບແບບ ແລະ ວິທີທາງດ້ານສະຖິຕິ. ຂໍ້ມູນທາງດ້ານປະລິມານ ຊື້ໃຫ້ເຫັນຈຳນວນຢ່າງຊັດເຈນ ແລະ ເປີເຊັນຂອງພົນລະເມືອງທີ່ປະສົບສະພາບເງື່ອນໄຂທີ່ຄ້າຍຄືກັນ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຕົວຊີ້ບອກ, ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານຂໍ້ມູນ, ຂໍ້ມູນພື້ນຖານ, ດ້ານຄຸນນະພາບ

NOTES...

Related Terms: information needs, sample survey, sampling error, sampling frame

ວິທີການສຸ່ມຕົວຢ່າງ ທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຳຫຼວດຕົວຢ່າງ, ໃນນັ້ນ ແຕ່ລະຫົວໜ່ວຍພາຍໃຕ້ຂອບເຂດຂອງການສຳຫຼວດ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດ ໄວ້ແລ້ວ, ແຕ່ກໍ່ບໍ່ຈຳເປັນຈະຕ້ອງຄືກັນທັງໝົດ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການຄັດເລືອກເອົາຕົວຢ່າງ.

ມັນອາດຈະແຕກຕ່າງຈາກ “ການສຸ່ມ ຕົວຢ່າງແບບກຳນົດເປົ້າໝາຍ” ທີ່ຈຳນວນພື້ນລະເມືອງ ແມ່ນໄດ້ຄັດເລືອກຕາມຄຸນລັກສະນະສະເພາະທີ່ແນ່ນອນ (ຕົວຢ່າງ ຄົວເຮືອນທຸກຈົນ).

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຕົວຊີ້ບອກ, ການສຳຫວດຕົວຢ່າງ, ຄວາມຜິດພາດຂອງການສຸ່ມຕົວຢ່າງ, ຂອບເຂດຂອງການສຸ່ມຕົວຢ່າງ

NOTES...

RAPID ASSESSMENT

A quick and incomplete assessment based on a combination of secondary and primary data. Often undertaken following an initial assessment in a sudden crisis, or as a component of a reassessment. Because of the short time-frame, rapid assessments most often focus on qualitative data collection.

Related Terms: initial assessment, information needs, situation analysis, qualitative

ການປະເມີນແບບຮີບດ່ວນ

ການປະເມີນແບບກະທັນຫັນ ແລະ ບໍ່ລິມບຸນແບບ ໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກການຮີບໂຮມເອົາຂໍ້ມູນມີສອງ ແລະ ຂໍ້ມູນພື້ນຖານ. ເຊິ່ງມັກ ຈະປະຕິບັດກັນພາຍຫຼັງມີການປະເມີນເບື້ອງຕົ້ນ ໃນສະພາບມີວິກິດການຮີບດ່ວນ, ຫຼື ອາດຈະເປັນອົງປະກອບໜຶ່ງ ຂອງການປະເມີນ ຄົນໃໝ່. ເນື່ອງຈາກມີໄລຍະເວລາສັ້ນ, ການປະເມີນແບບຮີບດ່ວນ ຈະສຸມໃສ່ການເກັບກຳຂໍ້ມູນດ້ານຄຸນນະພາບເປັນຕົ້ນຕໍ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການປະເມີນເບື້ອງຕົ້ນ, ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານຂໍ້ມູນ, ການວິເຄາະສະພາບການ, ດ້ານຄຸນນະພາບ

NOTES...

Response analysis is the process of connecting needs assessment or situational analysis to program design. The process by which a set of actions is identified based on (a) the needs and livelihoods of the affected population (b) the operating environment and (c) resources available.

Related Terms: emergency response, risk analysis, situation analysis, vulnerability analysis

ການວິເຄາະເພື່ອການໂຕ້ຕອບ

ການວິເຄາະເພື່ອການຕອບໂຕ້ ແມ່ນຂະບວນການສ້າງໃຫ້ມີການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການ ຫຼື ການວິເຄາະສະພາບການ ເພື່ອຮັບໃຊ້ໃຫ້ແກ່ ການອອກແບບແຜນງານ. ຂະບວນການດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຮິບໂຮມເອົາບັນດາກິດຈະກຳຕ່າງໆ ເຊິ່ງໄດ້ກຳນົດຕາມ (ກ) ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດຂອງ ພົນລະເມືອງທີ່ຖືກຜົນກະທົບ, (ຂ) ສະພາບແວດລ້ອມໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, (ຄ) ການມີຊັບພະຍາກອນນຳໃຊ້.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຕອບໂຕ້ໃນພາວະສຸກເສີນ, ການວິເຄາະຄວາມສ່ຽງ, ການວິເຄາະສະພາບການ, ການວິເຄາະຄວາມອ່ອນໄຫວ

NOTES...

RICE CONSUMPTION

The total quantity of rice consumed by the household or individual, measured in grams or less commonly, kilocalories. In SE Asia, often erroneously applied as a proxy indicator for food security.

Related Terms: consumption, food consumption, food security

ການບໍລິໂພກເຂົ້າ

ປະລິມານເຂົ້າທັງໝົດທີ່ບໍລິໂພກ ໂດຍຄົວເຮືອນ ຫຼື ບຸກຄົນ, ວັດແທກເປັນ ກຼາມ ຫຼື ບໍ່ຄ່ອຍເຫັນປານໃດ ແມ່ນວັດແທກເປັນ ກິໂລກຼໍລີ. ໃນ ອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້, ຖືວ່າການບໍລິໂພກເຂົ້າຍັງໃຊ້ເປັນຕົວຊີ້ບອກທີ່ເປັນຕົວແທນຂອງການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ຢູ່ເລື້ອຍໆ ແຕ່ກໍ່ບໍ່ເໝາະສົມເທົ່າທີ່ຄວນ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການບໍລິໂພກ, ການບໍລິໂພກອາຫານ, ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ

NOTES...

RICE DEFICIENCY

A qualitative and/or quantitative measure of overall rice availability at the household or community level. As a qualitative measure, measured in months without adequate rice, based on available stocks. As a quantitative measure, expressed in shortfall per household member in grams. As with rice consumption, care should be taken that rice deficiency not be used as a catch-all proxy indicator for food insecurity.

Related Terms: critical food poverty, degree of food deprivation, food consumption gap, food security, rice consumption, proxy indicator

ການມີເຂົ້າກິນບໍ່ພຽງພໍ, ການຂາດດຸນເຂົ້າ

ການວັດແທກທາງດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ/ຫຼື ປະລິມານຂອງ ການມີເຂົ້າກິນໂດຍລວມ ຢູ່ໃນລະດັບຄົວເຮືອນ ຫຼື ລະດັບຊຸມຊົນ. ການວັດແທກທາງດ້ານຄຸນນະພາບ, ແມ່ນວັດແທກຕາມຈຳນວນເດືອນຕ່າງໆທີ່ມີເຂົ້າກິນບໍ່ພຽງພໍ, ໂດຍອີງໃສ່ ສາງສະບຽງອາຫານທີ່ມີຢູ່. ສໍາລັບ ການວັດແທກທາງດ້ານປະລິມານ, ໃຫ້ເບິ່ງຈຳນວນສະມາຊິກໃນຄົວເຮືອນທີ່ມີສະພາບການຂາດເຂົ້າກິນເປັນ ກຸ້ມ. ການບໍລິໂພກເຂົ້າ, ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ກ່ຽວກັບ ການມີເຂົ້າກິນບໍ່ພຽງພໍ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ເປັນຕົວຊີ້ບອກທີ່ເປັນຕົວແທນສໍາຄັນ ສໍາລັບ ການບໍ່ຄ້າປະກັນ ສະບຽງອາຫານ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຂາດແຄນອາຫານໃນລະດັບວິກິດ, ລະດັບການຂາດແຄນອາຫານ, ຊ່ອງຫວ່າງການບໍລິໂພກອາຫານ, ການຄ້າປະກັນ ສະບຽງອາຫານ, ການບໍລິໂພກເຂົ້າ, ຕົວຊີ້ບອກທີ່ເປັນຕົວແທນ

NOTES...

RISK ANALYSIS

A methodology to analyze potential hazards and evaluating existing conditions of vulnerability that together could potentially harm exposed people, property, services, livelihoods and the environment on which they depend.

Risk assessments (and associated risk mapping) include: a review of the technical characteristics of hazards such as their location, intensity, frequency and probability; the analysis of exposure and vulnerability including the physical social, health, economic and environmental dimensions; and the evaluation of the effectiveness of prevailing and alternative coping capacities. This series of activities is sometimes known as a risk analysis process.

Related Terms: situation analysis, vulnerability analysis

ການວິເຄາະຄວາມສ່ຽງ

ວິທີການໃນການວິເຄາະກ່ຽວກັບ ໄພອັນຕະລາຍທີ່ສຳຄັນ ແລະ ປະເມີນເບິ່ງສະພາບເງື່ອນໄຂທີ່ມີ ຂອງຄວາມອ່ອນໄຫວ ເຊິ່ງອາດມີຜົນຮ້າຍ ອັນໃຫຍ່ຫຼວງຫຼວງຕໍ່ກັບພົນລະເມືອງທີ່ໄດ້ຮັບເຄາະ, ຊັບສິນ, ການບໍລິການ, ການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ເຂົາເຈົ້າຈຳເປັນ ຕ້ອງໄດ້ ເພິ່ງພາອາໃສ.

ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງໄພ (ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງໄພທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ) ແມ່ນກວມເອົາ: ການທົບທວນຄືນກ່ຽວກັບ ຄຸນລັກສະນະ ທາງດ້ານວິຊາການຂອງໄພອັນຕະລາຍຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ສະຖານທີ່ຕັ້ງ, ຄວາມໜັກໜ່ວງ, ຄວາມຖີ່ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້; ການວິເຄາະທາງດ້ານ ການປະສົບໄພ ແລະ ຄວາມອ່ອນໄຫວ ເຊິ່ງກວມເອົາ ຮູບການທາງດ້ານສັງຄົມ, ສະພາບ, ເສດຖະກິດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ; ແລະ ການປະເມີນກ່ຽວກັບປະສິດທິຜົນ ຂອງຄວາມອາດສາມາດໃນການແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ພົ້ນເດັ່ນ ແລະ ບັນຫາຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ກຸ່ມຂອງ ກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວ ບາງຄັ້ງ ກໍ່ຮັບຮູ້ກັນວ່າເປັນ ຂະບວນການວິເຄາະຄວາມສ່ຽງໄພ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການວິເຄາະສະພາບການ, ການວິເຄາະຄວາມອ່ອນໄຫວ

NOTES...

Related Terms: information needs, random sampling, sampling error, sampling frame

ການສຳຫຼວດຕົວຢ່າງ

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ຈາກກຸ່ມຂອງຫົວໜ່ວຍຕ່າງໆໃນຂອບເຂດຈຳກັດ, ເຊິ່ງບໍ່ໄດ້ກວມເອົາຫົວໜ່ວຍທຳໜິດໃນການສຳຫວດພົນລະເມືອງ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານຂໍ້ມູນ, ການສຸ່ມຕົວຢ່າງ, ຄວາມພິດພາດຂອງການສຸ່ມຕົວຢ່າງ, ຂອບເຂດຂອງການສຸ່ມຕົວຢ່າງ

NOTES...

Related Terms: information needs, random sampling, sampling error, sample survey

ຂອບເຂດຂອງການສຸ່ມຕົວຢ່າງ

ໝາຍເຖິງ ບັນດາຫົວໜ່ວຍທັງໝົດ ທີ່ຢູ່ໃນຂອບເຂດພື້ນທີ່ເປົ້າໝາຍທີ່ໄດ້ຄາດຄະເນໄວ້ (ທີ່ກ່ຽວກັບພູມມີປະເທດ, ສັງຄົມ, ເສດຖະກິດ ຫຼື ອື່ນໆ) ເຊິ່ງຖືກກຳນົດຂຶ້ນເພື່ອການສຳຫວດຕົວຢ່າງ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານຂໍ້ມູນ, ການສຸ່ມຕົວຢ່າງ, ຄວາມຜິດພາດຂອງການສຸ່ມຕົວຢ່າງ, ການສຳຫວດຕົວຢ່າງ

NOTES...

SANITATION

Refers to the provision of facilities and services for the safe disposal of human waste, such as urine and faeces. Inadequate sanitation is a major cause of disease world-wide and improving sanitation is known to have a significant beneficial impact on health and food security both in households and across communities. Also refers to the maintenance of hygienic conditions, through services such as garbage collection and wastewater disposal.

Related Terms: hygiene, sanitation service

ສຸຂະອະນາໄມ, ສຸຂະພິບານ

ໝາຍເຖິງ ຂໍ້ກຳນົດທາງດ້ານສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ການບໍລິການຕ່າງໆ ເພື່ອຄວາມປອດໄພໃນການກຳຈັດສິ່ງເສດເຫຼືອຂອງມະນຸດ, ເຊັ່ນ ປັດສະວະ ແລະ ອາໂຈມ. ການເຮັດສຸຂະພິບານບໍ່ພຽງພໍ ແມ່ນເປັນສາຍເຫດທີ່ສຳຄັນທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດພະຍາດລະບາດ ໄປທົ່ວໂລກ ແລະ ການປັບປຸງລະບົບສຸຂະພິບານໃຫ້ດີຂຶ້ນ ຈະເຮັດໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບທີ່ດີແລະສຳຄັນຕໍ່ ສຸຂະພາບ ແລະ ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ຢູ່ໃນລະດັບຄົວເຮືອນ ແລະ ຊຸມຊົນ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ສຸຂະອະນາໄມ, ການບໍລິການດ້ານສຸຂະພິບານ

NOTES...

Related Terms: hygiene, sanitation

ການບໍລິການດ້ານສຸຂາພິບານ

ຕຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ສຸຂະອະນາໄມ, ສຸຂາອະນາໄມ ຫຼື ສຸຂາພິບານ

NOTES...

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

Related Terms: information needs, primary data

SELF-SUFFICIENCY

In food security, refers to domestic production adequate to meet the food requirements of the total population without recourse to imports or food aid. Calculated at the national level. Self-sufficiency in specific commodities, such as rice or fish, may also be calculated.

Related Terms: agricultural production, agricultural productivity, availability.

ການກຸ້ມຕົນເອງ, ການກຸ້ມຢູ່ກຸ້ມກິນ

ສໍາລັບ ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ, ການກຸ້ມຕົນເອງ ແມ່ນໝາຍເຖິງ ການຜະລິດພາຍໃນ ເຊິ່ງພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການດ້ານສະບຽງ ອາຫານຂອງຈຳນວນພົນລະເມືອງທັງໝົດ ໂດຍບັດສະຈາກ ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານການນໍາເຂົ້າ ຫຼື ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານອາຫານ. ການກຸ້ມ ຕົນເອງ ແມ່ນຄິດໄລ່ໃນລະດັບຊາດ. ການກຸ້ມຕົນເອງ ໃນໝວດສິນຄ້າສະເພາະບາງປະເພດ, ເຊັ່ນ ເຂົ້າ ຫຼື ປາ, ກໍ່ອາດນໍາເຂົ້າໃນການຄິດໄລ່ ເຊັ່ນດຽວກັນ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຜະລິດດ້ານກະສິກໍາ, ຜົນຜະລິດກະສິກໍາ, ການຫາມາໄດ້

NOTES...

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

Related Terms: risk analysis, vulnerability analysis, initial assessment

ການສຳຫຼວດເບິ່ງສະພາບການປັດຈຸບັນທາງດ້ານການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການ ຂອງພົນລະເມືອງ ແລະ ຄວາມສ່ຽງໄພ ຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງເຂົາເຂົ້າ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການວິເຄາະຄວາມສ່ຽງ, ການວິເຄາະດ້ານຄວາມອ່ອນໄຫວ, ການປະເມີນຜົນເບື້ອງຕົ້ນ

NOTES...

STABILITY

The fourth pillar of food security, stability refers to the continuity of availability, access and utilization over time. It is emphasized in the World Food Summit definition of food security by the phrase ‘all people, at all times’. Major factors that affect stability include climatic uncertainties, uneven income earning opportunities, crop disease, etc.

Related Terms: availability, access, food security, utilization

ຄວາມໝັ້ນຄົງ

ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແມ່ນອົງປະກອບ ຫຼື ເສົາຄໍ້າ ທີ 4 ຂອງການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ, ຄວາມໝັ້ນຄົງ ແມ່ນໝາຍເຖິງ ການມີຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງໃນທຸກຊ່ວງເວລາ ຂອງການມີອາຫານ, ການເຂົ້າເຖິງສະບຽງອາຫານ ແລະ ການນໍາໃຊ້ອາຫານ. ເຊິ່ງໄດ້ເນັ້ນໜັກໄວ້ໃນ ກອງປະຊຸມສຸດຍອດດ້ານອາຫານໂລກ ກ່ຽວກັບຄຳນິຍາມຂອງການຄ້າສະບຽງອາຫານ ໃນສຳນວນທີ່ວ່າ ‘ທຸກໆຄົນ, ທຸກໆເວລາ’. ປັດໃຈຕົ້ນຕໍທີ່ມີຜົນຕໍ່ຄວາມໝັ້ນຄົງ ແມ່ນ ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນທາງດ້ານສະພາບພູມອາກາດ, ໂອກາດໃນການຫາລາຍຮັບຫຼຸດລົງ, ພະຍາດພືດ, ແລະ ອື່ນໆ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຫາມາໄດ້, ການເຂົ້າເຖິງ, ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ, ການນໍາໃຊ້

NOTES...

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

Related Terms: availability, stability

Page 145

Related Terms: food culture, nutrition

ອາຫານຫຼັກ

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ວັດທະນະທຳການກິນອາຫານ, ໂພຊະນາການ

Page 146

STUNTING

Height-for-age scores below the reference population median, represented as growth retardation. Evidence of chronic malnutrition.

Related Terms: malnutrition, nutritional status.

ການຂາດສານອາຫານແບບຊຳເຮື້ອ ຫຼື ເຕ້ຍ

ຄະແນນ ຫຼື ຕົວເລກທາງດ້ານຄວາມສູງ-ກັບ-ອາຍຸ ແມ່ນຢູ່ໃນເກນທີ່ຕໍ່ກ່າວ ຄຳກາງ ຫຼື ຄຳສະເລ່ຍຂອງຈຳນວນພົນລະເມືອງທີ່ໃຊ້ອາຍືງ, ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນ ການຈະເລີນເຕີບໂຕຊ້າ. ແລະ ເປັນສາຍເຫດທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດ ການຂາດສານອາຫານແບບຊຳເຮື້ອ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຂາດສານອາຫານ, ສະພາບໂພຊະນາການ

NOTES...

Related Terms: malnutrition, nutritional status, therapeutic feeding.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຂາດສາມອາຫານ, ສະພາບໂພຊະນາການ, ການໃຫ້ອາຫານເພື່ອຮັກສາໂລກ

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

Related Terms: malnutrition, nutritional status, supplementary feeding.

ແຜນງານການປະຕິບັດການໃຫ້ອາຫານໃນພາວະສຸກເສີນ ແມ່ນອອກແບບແລະກຳນົດຂຶ້ນ ເພື່ອຍົກໃຫ້ເຫັນບັນຫາການຂາດສານອາຫານ ຢ່າງຮຸນແຮງ. ການໃຫ້ອາຫານແມ່ນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ສຳລັບ ເດັກນ້ອຍທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກວ່າ 5 ປີທີ່ຢູ່ໃນພະວະການຂາດສານອາຫານ ແລະ ຢູ່ໃນລະດັບສຸກເສີນ, ເຊິ່ງຊື່ໃຫ້ເຫັນວ່າ ມີຈຳນວນຜູ້ເສຍຊີວິດສູງຂຶ້ນ ແລະ ເກີດມີພະຍາດທີ່ພົວພັນເຖິງການຂາດສານອາຫານ ເພີ່ມຂຶ້ນ (ເຊັ່ນ ໂລກ kwashiorkor, ໂລກບວມ, ແລະ ອື່ນໆ).

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຂາດສານອາຫານ, ສະພາບໂພຊະນາການ, ການໃຫ້ອາຫານເສີມ

NOTES...

Related Terms: food culture, food restriction, food taboos, nutrition

ໂພຊະນາການ ຫຼື ການກິນຢູ່ແບບດັ່ງເດີມ

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ວັດທະນະທຳການກິນອາຫານ, ການຈຳກັດດ້ານອາຫານ, ການຄະລໍາອາຫານ, ໄພຊະນາການ

NOTES...

TRANSITORY FOOD INSECURITY

A short-term or temporary inability to meet minimum food requirements, indicating a capacity to recover. The state in which food insecurity affects people for a limited time due to temporary shocks or other factors. Seasonal food insecurity is one form of transitory food insecurity.

Related Terms: chronic food insecurity, food security, food insecurity, lean season, livelihoods, stability, vulnerability

ການບໍ່ຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານແບບຊົ່ວຄາວ

ໝາຍເຖິງ ຄວາມບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການດ້ານສະບຽງອາຫານໃນລະດັບຕໍ່າສຸດ ໃນໄລຍະສັ້ນ ຫຼື ຊົ່ວຄາວ, ເຊິ່ງຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ຍັງມີຄວາມສາມາດກັບສູ່ສະພາບປົກະຕິໄດ້. ສະພາວະທີ່ເກີດມີການບໍ່ຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ ໂດຍມີຜົນກະທົບຕໍ່ຟື້ນລະເມືອງ ໃນໄລຍະເວລາໃດໜຶ່ງ ເຊິ່ງເກີດມາຈາກ ຄວາມວິຕົກກັງວົນ/ໄພອັນຕະລາຍ ຫຼື ປັດໃຈຕ່າງໆທີ່ເກີດຂຶ້ນຊົ່ວຄາວ. ການບໍ່ຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານຕາມລະດູການ ແມ່ນຮູບແບບໜຶ່ງຂອງ ການບໍ່ຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານແບບຊົ່ວຄາວ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການບໍ່ຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານແບບຊ້ຳເຮື້ອ, ການຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ, ການບໍ່ຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ, ລະດູການຂາດແຄນອາຫານ, ການດຳລົງຊີວິດ, ຄວາມໝັ້ນຄົງ, ຄວາມອ່ອນໄຫວ

NOTES...

Related Terms: degree of food deprivation, food deprivation, dietary energy consumption, minimum dietary energy requirement, nutrition

ໂດຍພື້ນຖານແລ້ວ ມັນແມ່ນການຄິດໄລ່ ຄ່າການຂາດທາດບໍາລຸງລ້ຽງຕໍ່ຫົວຄົນ ໃນລະດັບຊາດ, ການຂາດທາດບໍາລຸງລ້ຽງ ແມ່ນໝາຍເຖິງ ສະພາບເງື່ອນໄຂຂອງພົນລະເມືອງທີ່ມີການບໍລິໂພກອາຫານທີ່ໃຫ້ພະລັງງານ ແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າກວ່າ ຄວາມຕ້ອງການພະລັງງານຈາກຄາບອາຫານໃນລະດັບຕໍ່າສຸດ (MDER) ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຮັກສາຊີວິດການເປັນຢູ່ໃຫ້ມີສຸຂະ ພາບແຂງແຮງ ແລະ ເພື່ອປະຕິບັດການອອກກຳລັງກາຍທາງດ້ານຮ່າງກາຍ. ການຂາດທາດບໍາລຸງລ້ຽງ ແມ່ນຕົວຊີ້ບອກທີ່ ສຳຄັນ ໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍສະຫັດສະຫັດ ທີ 1.1.

NOTES...

Related Terms: access, availability, food security, food utilization, stability

NOTES...

VISION

In the development and policy context, a concise declaration of the long-term goals of a policy or program. An aspirational target which should be applicable to all aspects of a policy or program. Also referred to as a vision statement.

វិស័យ

ໃນກອບຂອງການພັດທະນາ ແລະ ນະໂຍບາຍ, ວິໄສທັດ

ແມ່ນການໃຫ້ຄໍາປະກາດແຈ້ງການທີ່ມີເນື້ອໃນໃຈຄວາມກະທັດຮັດ ກ່ຽວກັບເປົ້າໝາຍໄລຍະຍາວ ຫຼື ເປົ້າໝາຍສັ້ນຊົນ ຂອງ ນະໂຍບາຍ ຫຼື ແຜນງານໃດໜຶ່ງ. ບັນເປົ້າໝາຍທີ່ຄາດໝາຍໄວ້ສູງ ເຊິ່ງຈະຕ້ອງ ມີຄວາມສອດຄ່ອງແນວທາງຕ່າງໆຂອງ ນະໂຍບາຍ ຫຼື ແຜນການນັ້ນໆ. ແລະ ຍັງໝາຍເຖິງ ຄໍາຖະແຫຼງການທີ່ມີວິໄສທັດ.

NOTES...

Related Terms: risk assessment, risk analysis, vulnerable groups

ຄວາມອ່ອນໄຫວ, ຄວາມສ່ຽງໄພ

ໃນລັກສະນະທີ່ວຽກໄປແລ້ວ, ລະດັບຂອງຄວາມອ່ອນໄຫວ ຫຼື ຄວາມສ່ຽງໄພ ຂອງຄົວເຮືອນ ແລະ/ຫຼື ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ແມ່ນຈະຖືກກຳນົດຕາມ ກົນໄກການດັດປັບເຂົ້າກັບ ສະພາບແວດລ້ອມ, ກົນໄກ ການແກ້ໄຂປັນຫາ ຫຼື ຊັບສິນດ້ານການເງິນ ຫຼື ສະບຽງອາຫານ ເຊິ່ງມີບໍ່ພຽງພໍຕາມຄວາມຕ້ອງການ ໃນແຕ່ລະມື້.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ, ການວິເຄາະຄວາມສ່ຽງ, ກຳມສ່ຽງໄພ

NOTES...

Populations who are vulnerable to similar risk factors as a result of common livelihoods, assets and coping mechanisms. Identification of key vulnerable groups is usually a main component of assessments.

Related Terms: initial assessment, rapid assessment, vulnerability

ກຸ່ມສ່ຽງໄພ, ກຸ່ມດ້ອຍໂອກາດ

ກຸ່ມພົນລະເມືອງ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ປັດໃຈສ່ຽງຕ່າງໆທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ເຊິ່ງເກີດມາຈາກ
ຮູບແບບແລະລັກສະນະການດຳລົງຊີວິດ, ຊັບສິນ ແລະ ລັກສະນະກົນໄກການແກ້ໄຂບັນຫາ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ,
ການໃຈແຍກຄຸນລັກສະນະຂອງກຸ່ມສ່ຽງໄພ ແມ່ນອົງປະກອບໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນ ສຳລັບ ການປະເມີນຕ່າງໆ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການປະເມີນຜົນເບື້ອງຕົ້ນ, ການປະເມີນແບບຮີບດ່ວນ, ຄວາມອ່ອນໄຫວ

NOTES...

WASTING

Physical manifestation of advanced acute malnutrition, the point at which malnutrition is a medical emergency. Visible loss of subcutaneous fat and skeletal muscles. Anthropometric wasting may not be observed in cases of malnutrition related diseases where wasting is masked. Treated by therapeutic feeding programmes.

Related Terms: Acute Malnutrition, Malnutrition, Nutritional Status, Therapeutic Feeding

ການຂາດສານອາຫານແບບກະທັນຫັນ ຫຼື ຈ່ອຍຜອມ

ການມີສະບຽງອາຫານຫຼັກທີ່ສຳຄັນ ໄວ້ໃນສຳຮອງຕະຫຼອດເວລາ. ເຊິ່ງບໍ່ໄດ້ໝາຍຄວາມວ່າ ລະດັບການມີສະບຽງອາຫານຈະຕ້ອງຄົງທີ່, ຈຳນວນຂອງສະບຽງອາຫານ ແມ່ນມີຂຶ້ນມີລົງຕາມຊ່ວງໄລຍະເວລາຕ່າງໆ.

ຄຳສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ການຂາດສານອາຫານແບບກະທັນຫັນ, ການຂາດສານອາຫານ, ສະພາບໂພຊະນາການ, ການໃຫ້ອາຫານເພື່ອຮັກສາໂລກ

NOTES...

Z-SCORE

The deviation of the value for an individual from the mean value of the reference value, divided by the standard deviation for the reference population. Can only be determined if the reference population is known and an assumption about 'normality' is made. Also known as standard deviations.

Related Terms: Indicator, Quantitative Data, Severe Stunting, Stunting, Wasting

ຄ່າບ່ຽງເບນຕົວຈິງ

ຄວາມບ່ຽງເບນຂອງຄ່າໃດໜຶ່ງຂອງບຸກຄົນ ທີ່ໄດ້ຈາກຄ່າສະເລ່ຍຂອງຄ່າທີ່ອ້າງອີງ, ຫານໃຫ້ກັບຄ່າບ່ຽງເບນມາດຕະຖານຂອງຈຳນວນ ຟິນລະເມືອງທີ່ອ້າງອີງ. ຈະສາມາດຄິດໄລ່ໄດ້ກໍ່ຕໍ່ເມື່ອ ຮູ້ຈຳນວນຟິນລະເມືອງທີ່ອ້າງອີງ ແລະ ມີຂໍ້ສົມມຸດຖານສໍາລັບ “ສະພາບປົກກະຕິ”. ແລະ ຮູ້ຈັກກັນອີກຊື່ໜຶ່ງວ່າ ຄ່າບ່ຽງເບນ ຫຼື ການບ່ຽງເບນມາດຕະຖານ.

ຄໍາສັບກ່ຽວຂ້ອງ: ຕົວຊີ້ບອກ, ຂໍ້ມູນດ້ານປະລິມານ, ການຂາດສານອາຫານແບບຊໍ້າເຮື້ອຢ່າງຮຸນແຮງ (ຫຼື ເຕ້ຍ), ເຕ້ຍ, ຈ່ອຍຜອມ

NOTES...

SOURCES | ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ

ນອກເໜືອຈາກບັນດາແຫຼ່ງຂອງຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ຂ້າງລຸ່ມນີ້, ຄຳສັບສ່ວນຫຼາຍທີ່ມີໃນປຶ້ມຫຼວງນີ້ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກ ວິກິພີເດຍ, ເຊິ່ງອາດຈະມີຜົນປະໂຫຍດເພີ່ມເຕີມ ສຳລັບ ຜູ້ອ່ານ ແລະ ຜູ້ນຳໃຊ້ ໝວດຄຳສັບວິຊາການ ສະບັບນີ້.

In addition to the sources listed below, a great many of the terms contained herein have entries at Wikipedia, which may be of additional utility to users.

Committee for World Food Security (2012) Coming to Terms with Terminology

FAO (2008) IPC Technical Manual 1.1. Rome: FAO

FAO (2011) IPC Technical Manual 2.0. Rome: FAO

FAO (2011) 'Food Safety and Quality'[online] Available:
http://www.fao.org/ag/agn/agns/foodsafety_chain_en.asp [7 January 2012]

World Food Programme (2009) Emergency Food Security Assessment Handbook, Second Edition. Rome:WFP

WHO (2007) 'Preventing and controlling micronutrient deficiencies in populations affected by an emergency' [online] Available: http://www.who.int/nutrition/publications/WHO_WFP_UNICEFstatement.pdf [7 January 2012]

ໝວດຄຳສັບວິຊາການ ສະບັບນີ້ ແມ່ນໄດ້ຂຽນຂຶ້ນ ໂດຍການສະໜັບສະໜູນດ້ານງົບປະມານຈາກ ສະຫະພາບເອີຣົບ.
ລາຍລະອຽດເນື້ອໃນຂອງເອກະສານສະບັບນີ້ ແມ່ນຢູ່ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບໂດຍເົາງຂອງພະນັກງານທີມງານຂອງໂຄງການ
ແລະ ບໍ່ໄດ້ໝາຍຄວາມວ່າເນື້ອໃນໃຈຄວາມທັງໝົດ ແມ່ນມາຈາກ ຄວາມຄິດເຫັນຂອງ ສະຫະພາບເອີຣົບ ແລະ
ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ ແຫ່ງສະຫະປະຊາຊາດ.

This glossary has been produced with financial assistance from the European Union. The contents of this publication are the sole responsibility of the project team and can in no way be taken to reflect the views of the European Union or of the Food and Agriculture Organization of the United Nations.

EC-FAO Food Security Programme
**Linking Information
 and Decision-Making
 to Improve Food Security**
 CAMBODIA LAO PDR MYANMAR

The project aims to enhance the utility and use of food security-related information and analysis to more effectively meet the needs of decision-makers and decision-making processes at all levels.

Better informed decisions will lead to better action.

The project focuses on three main types of information, and on strengthening communication, networking and capacity.

Market Information and Intelligence

Building on existing structures, the project supports efforts to monitor, analyse and report on staple food prices and other market variables, and to link national efforts with regional and international food market information systems.

Climate Information

The project works to improve understanding and analysis of climate information and potential impacts on agriculture, food security and livelihoods to better understand seasonal agricultural disaster risks and those associated with climate change.

Chronic Food Insecurity, Livelihoods and Vulnerability

The project supports assessments and analysis that helps identify and profile food insecure households and communities, and to enhance understanding of livelihoods to guide both emergency response and long-term policy and programming.

Cross-Cutting Activities

The project strengthens communication, networking and capacity building to enhance the utility and use of food security information, to identify and share lessons learned and best practices, and to add value and synergy to related initiatives.

ແຜນງານການຄຸ້ມປະກັນສະບຽງອາຫານ ຂອງຄະນະກຳມາທິການ ເອີຣົບ-ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ ແຫ່ງສະຫະປະຊາຊາດ ການເຊື່ອມໂຍງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການຕັດສິນຢັ້ງຢືນ ເພື່ອປັບປຸງການຄຸ້ມປະກັນສະບຽງອາຫານ

ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການແມ່ນເພື່ອ ເພີ່ມທະວີຄຸນນະພາບຂອງ ແລະ ການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ

ແລະ ການວິເຄາະທີ່ພົວພັນກັບການຄຸ້ມປະກັນສະບຽງອາຫານ, ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອຕອບສະໜອງ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ກັບຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ຂອງບັນດາຜູ້ຕັດສິນຢັ້ງຢືນ ແລະ ຂະບວນການໃນການຕັດສິນຢັ້ງຢືນ ຢູ່ໃນທຸກລະດັບຂັ້ນ ການຕັດສິນຢັ້ງຢືນທີ່ດຶກວ່າ ກໍ່ຈະນຳພາໄປສູ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີຂຶ້ນ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາກ່ຽວກັບ ຄວາມທຸກຍາກ, ການປັບຄຸ້ມປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ການຂາດສານອາຫານ

ໂຄງການແມ່ນສຸມໃສ່ ສາມປະເພດຕົ້ນຕໍຂອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ພ້ອມກັນນັ້ນກໍ່ເພີ່ມທະວີການຕິດຕໍ່ພົວພັນ, ການສ້າງເຄືອຂ່າຍ ແລະ ການສ້າງຊື່ຄວາມສາມາດ

ການສ້າງໂຕມີຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການຂອບກູ້ເພື່ອເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບຄວາມສາມາດ ສ້າງໂຕມີການວິເຄາະຕາມລະດັບທີ່ຕັ້ງ ມີທັງການວິເຄາະ, ການລາຍງານກ່ຽວກັບຄວາມສາມາດຂອງອາຫານທຸກ ແລະ ຂໍ້ມູນ ອື່ນໆກ່ຽວກັບຄວາມສາມາດ

ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ດ້ານສະພາບດິນພື້ນຖານອາກາດ

ປັບປຸງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານສະພາບດິນພື້ນຖານອາກາດ ຕາມລະດັບ ແລະ ໂລຍະຍາວ ລວມທັງ ຜົນກະທົບຕໍ່ການຄຸ້ມປະກັນສະບຽງອາຫານ

ການບໍ່ຄຸ້ມປະກັນສະບຽງອາຫານແບບຊຳເຮື້ອ, ການຕົກລົງຊີວິດ ແລະ ຄວາມສ່ຽງໄພ

ໄດ້ມີການຊ່ວຍເຫຼືອໃນການເຊື່ອມໂຍງ ແລະ ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບບັນດາຕົວເລືອນ ແລະ ຄຸນລະພິພິດຕົ້ນກັບບັນດາສະບຽງ ອາຫານ, ທັງນີ້ເພື່ອສ້າງໂຕມີຂໍ້ມູນຂ່າວສານປັບໃຊ້ໄດ້ແກ່ ການປະຕິບັດງານ ຢູ່ໃນທຸກລະດັບຂັ້ນ

ບັນດາກິດຈະກຳທີ່ພົວພັນກັບຫຼາຍຂະແໜງການ

ເລີ່ມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານການຕິດຕໍ່ພົວພັນ, ການສ້າງເຄືອຂ່າຍ ແລະ ການສ້າງຊື່ຄວາມສາມາດ, ນັບທັງການແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້ດ້ານ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີຂຶ້ນກັນ

ໂດຍການສະໜັບສະໜູນດ້ານເງິນຈາກພາກ ສະຫະປະຊາຊາດເອີຣົບ

GCP/IRAS/24/EC

www.foodsecuritylink.net/laopdr

With the generous support
 of the European Union

GCP/IRAS/24/EC

www.foodsecuritylink.net